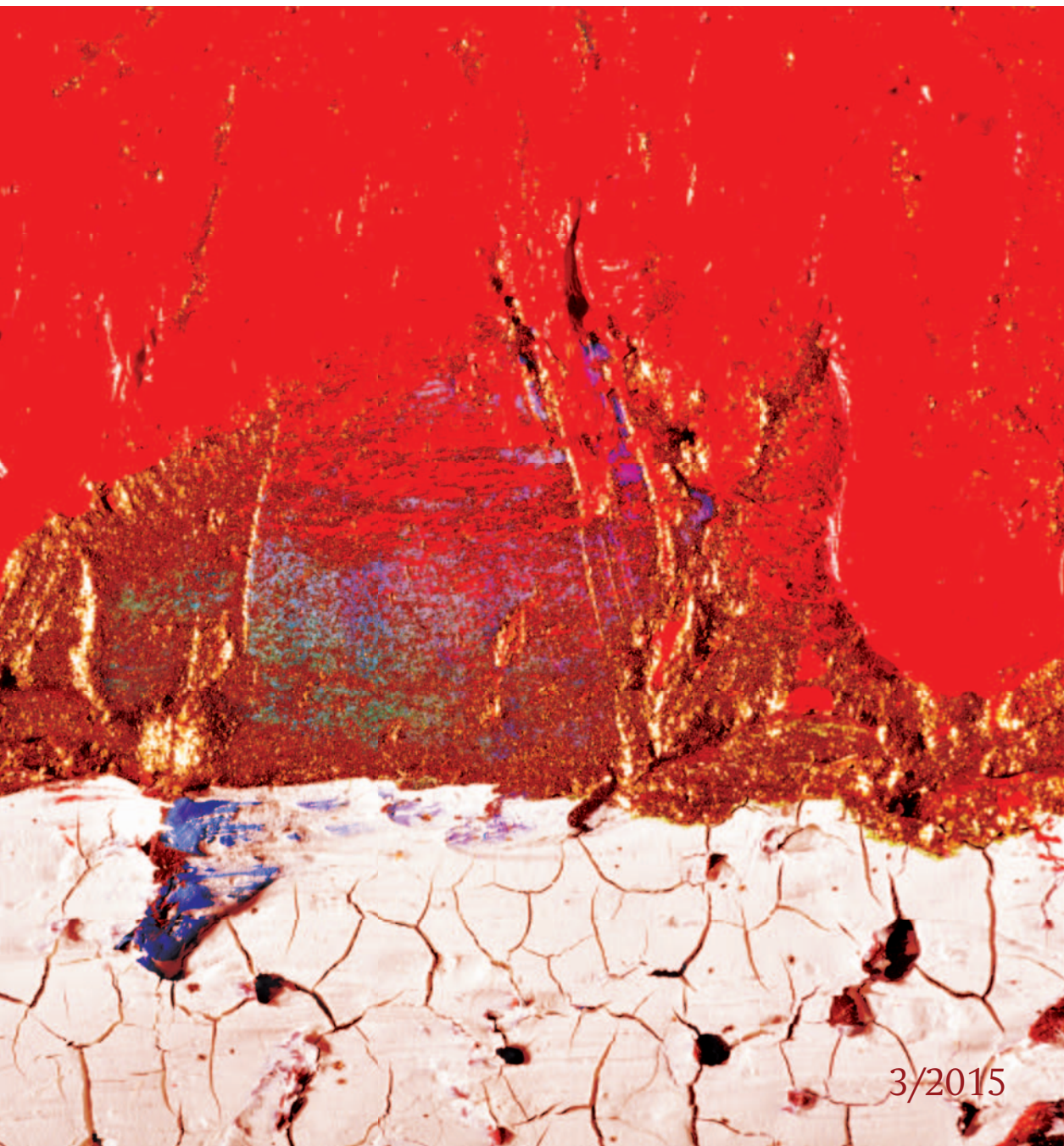

Bulletin

Komory certifikovaných účetních
Legislativa – komentáře – informace

INFORMACE, KTERÉ JINDE NENAJDETE

Účetní poradce obsahuje vždy aktuální znění legislativy s unikátním uspořádáním v časové ose, výklady, manuály a metodiku pro účetní, daňové poradce, auditory a další odborníky z oblasti daní a účetnictví.

**Od 1. ledna 2016
zásadní změny
po novele
zákona
o účetnictví
po všechny
účetní jednotky**

PŘIPRAVTE SE S ÚČETNÍM PORADCEM

Účetní poradce nabízí

- Aktuální znění zákona o účetnictví
- Důvodová zpráva k novele o účetnictví
- Aktuální znění prováděcích vyhlášek
- Manuál - výklad k novele zákona o účetnictví
- Aktuální znění zákona o daních z příjmů
- Manuál - praktické rady k účtování od 1.1.2016
- Aktuální znění zákona o auditorech
- Aktuální znění zákona o rezervách

Výhradní distributor: MBM Trans s.r.o.,
Vlkova 20, 130 00 Praha 3 - Žižkov,
Tel.: +420 222 717 818,
e-mail: mbm@mbm.cz

**Mimořádná nabídka
50% ceny**
Platí od 1. 12. 2015 do 31. 5. 2016

BULLETIN 3/2015

LEGISLATIVA — KOMENTÁŘE

Struktura a obsah přehledu o změnách vlastního kapitálu <i>Ing. Zuzana Pšeničková, CAE</i>	4
Změny v IFRS s účinností od 2016 <i>Ing. Libor Vašek, Ph.D.</i>	10
Jak bude vypadat nová právní úprava oceňování a co bude znamenat nejen pro účetnictví a daně? <i>Ing. Petr Píša</i>	16
Devět nástrah kontrolního hlášení	21
Nová legislativa	22

JUDIKÁTY

Co když účetní podvádí <i>Mgr. Ing. Magdalena Králová</i>	25
Ze Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu	28

INFORMACE

Účetní masakry z praxe úředníka „berňáku“ <i>Ing. Lukáš Košťál</i>	30
Malé zamyšlení nad účetní profesí <i>Ing. Michaela Martínková, CA</i>	32
Monitor	34
Helios ONE — software, který spojuje podnikatele s účetními	44
Zvýhodněná nabídka partnerských organizací	46
Proč si vybrat k sezení zdravotní židli	47

ZÁKULISÍ

Ze zákulisí	41
Motivační program	43

Milé čtenářky a čtenáři, členky a členové KCÚ,

dostává se Vám do rukou nové číslo Bulletinu, ve kterém kromě odborných příspěvků najdete i zamyšlení, proč být členy naší profesní organizace, nebo článek o odstrašujících příkladech z praxe berního úředníka, které mu připravily osoby, které se za účetní vydávaly. Podle zjištěných nálezů účetními rozhodně nebyly, přestože je tak široká veřejnost vnímá.

Jak se odlišit od těchto „pseudoučetních“? Částečně se odlišujeme již tím, že jsme členi KCÚ, museli jsme projít náročným certifikačním procesem a stále své znalosti musíme nejen udržovat, ale i prohlubovat atd. Nicméně to nestačí. I přes vzrůstající PR aktivity KCÚ zaměřené na širokou veřejnost, stále o KCÚ spousta lidí neslyšela a neví, co si pod tím má představit. Případně si nás pletou se Svazem účetních, Komorou certifikovaných účetních ČR, Svazem účetních a daňových poradců aj.

Všichni bychom si určitě přáli, aby v budoucnu význam KCÚ byl širokou veřejností vnímán na obdobné úrovni jako Komora auditorů ČR, tzn. vysoce profesní organizace sdružující profesionály v oboru, kteří před vstupem musí složit zkoušky, splnit odbornou praxi, a tím prokázat svoji odbornost. Ono tomu tak skutečně je, ale zaměstnavatelé nebo klienti o tom nevědí, nemají to v povědomí. Abychom z „mlhy“ různých „profesních“ organizací vystoupali až na vrchol „zalatý sluncem“, je třeba na tom soustavně pracovat.

Tím ovšem nemyslím, že to za nás udělá PR agentura nebo pár lidí ve vedení KCÚ, které jsme si zvolili, ale myslím tím práci každého z nás. Buďme aktivní, ať už při prezentaci sebe sama u klienta nebo zaměstnavatele, nabízejme jim služby, které nám zaberou jen nepatrný čas, ale pro ně jsou zajímavé a zcela nás odliší od těch „pseudoučetních“, kteří pouze zpracují doklad, sestaví příznání a tím pro ně práce končí. Nabízejme různé analýzy, průběžné vyhodnocování hospodaření, on-line služby apod. Ať klienti, resp.

zaměstnavatelé vidí, že jsme opravdu „jiní“ a mohou tak v nás mít významnou oporu ve svém podnikání, nikoliv zátěž, „kouli na noze“, která po nich stále chce nějaké papíry a ruší je od jejich businessu. Všemi těmito aktivitami, budete-li je spojovat s KCÚ, budete budovat nejen jméno své, ale i jméno KCÚ a uvidíte, jak se nám tato společná práce začne vracet v pozitivních ohlasech, větším zájmu o naši práci, větším uznání.

Přemýšlejte i nad tím, co byste po KCÚ chtěli, jaká témata školení Vám chybí, jaké další aktivity, jak vylepšit Bulletin (nebojte se poslat příspěvky) či internetové stránky? Potřebujeme Vaši zpětnou vazbu.

Přes nadcházející náročné období Vám přeji krásné Vánoce, nenechte si je zkazit stresy a oddejte se klidu a pohodě. Budete-li v tomto čase studovat nové předpisy pro rok 2016, tak doporučuji s něčím dobrým po ruce, ať si rovnou obalíte nervy tak, abyste to nevnímali jako nějaké zlo, ale jako odpočinkový čas pro sebe sama a své samovzdělávání. Přeji Vám načerpání hodně sil a vnitřní energie pro vstup do nového roku a nového účetního období, které s sebou přináší hektickou dobu účetních závěrek a daňových přiznání.

Pšeničková' Zuzana

Ing. Zuzana Pšeničková, CAE
místopředsedkyně Komory

Struktura a obsah přehledu o změnách vlastního kapitálu

Tento článek si klade za cíl seznámit čtenáře s návrhem interpretace Národní účetní rady NI-53 Struktura a obsah přehledu o změnách vlastního kapitálu, která je v současné době ve veřejném připomínkovém řízení. Přestože interpretace Národní účetní rady nejsou právně závazné, je dobré se jich držet, protože se jedná o doporučení odborníků z účetní oblasti k nejasným nebo nedostatečně upraveným oblastem v účetnictví.

Každý z nás již někdy sestavoval Přehled o změnách vlastního kapitálu (dále jen „Přehled“) nebo o něm alespoň slyšel. Nicméně pokud jste se v účetních předpisech snažili najít popis, jak má tento Přehled vypadat, nenašli jste nic. Pouze v pár ustanoveních zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZU“), a vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „VPU“), je o Přehledu o změnách vlastního kapitálu zmínka. České účetní předpisy na rozdíl od ostatních výkazů účetní závěrky, neobsahují zevrubný popis tohoto Přehledu o změnách vlastního kapitálu, definici jeho jednotlivých položek ani návrh jeho vzhledu, přestože pro některé účetní jednotky je zveřejnění Přehledu povinné. Toto je důvod, proč se Národní účetní rada ujala této neupravené oblasti, popsala a blíže specifikovala, jak má přehled graficky vypadat a jak se mají informace v tomto výkazu uvádět, aby Přehledy o změnách vlastního kapitálu byly srovnatelné nejen v čase, ale i mezi jednotlivými obchodními korporacemi, a aby informace v nich obsažitelné byly lépe, resp. snadněji, čitelné pro uživatele účetních závěrek.

CO JE PŘEHLED O ZMĚNÁCH VLASTNÍHO KAPITÁLU A KDO HO MUSÍ SESTAVOVAT

Jen pro oživení paměti zopakují, že Přehled o změnách vlastního kapitálu je rozpisem položky „A. Vlastní kapitál“ z rozvahy a podává informaci o uspořádání jeho položek, které vyjadřují jeho

celkovou změnu za účetní období, tzn. podává informaci o zvýšení nebo snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny.

Přehled o změnách vlastního kapitálu je pro běžné účetní jednotky dobrovolnou součástí účetní závěrky, ale v mnoha auditovaných společnostech je skutečně vystavován a zveřejňován. Nicméně pouze „Vybrané účetní jednotky“ mají Přehled jako povinnou součást účetní závěrky, a to pokud k rozvahovému dni a za bezprostředně předcházející účetní období splňují obě níže uvedené podmínky:

- 1) aktiva celkem (brutto hodnota) jsou vyšší než 40 mil. Kč,
- 2) roční úhrn čistého obratu činí více než 80 mil. Kč [v případě kratšího nebo delšího účetního období než dvanáct měsíců se roční úhrn čistého obratu počítá: (výnosy – prodejní slevy) / počet měsíců účetního období x 12].

DOPORUČENÁ STRUKTURA PŘEHLEDU

Aby byl Přehled dobře a rychle čitelný a hlavně srovnatelný, měl by být sestavován, stejně jako ostatní výkazy účetní závěrky, v tabelární formě, přičemž:

- sloupce představují jednotlivé položky vlastního kapitálu a
- v řádcích se uvádí transakce měnící výši anebo strukturu vlastního kapitálu.

SLOUPCE

Jak bylo uvedeno výše, ve sloupcích se mají uvádět jednotlivé položky vlastního kapitálu, a to v takové podrobnosti a obsahu, v jaké jsou

Tabulka č. 1 Doporučená struktura přehledu

	Základní kapitál	Ostatní kap. fondy	Statutární fondy	Kumulovaný výsledek hospodaření	Celkem	Menšinový podíl na VK
Počáteční stav k 1. 1. 201X-1	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Oprava chyby z roku 201X-3				xxx	xxx	xxx
Změna účetní metody				xxx	xxx	xxx
Daňový dopad				-xxx	-xxx	-xxx
Počáteční stav k 1. 1. 201X-1	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
<i>Kapitálové transakce s vlastníky</i>						
Výplata podílu na zisku				-xxx	-xxx	-xxx
<i>Ostatní transakce</i>						
Výsledek hospodaření za rok 201X-1				xxx	xxx	xxx
Oprava chyby z roku 201X-1				xxx	xxx	xxx
Daňové efekty				xxx	xxx	xxx
Konečný stav k 31. 12. 201X-1	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
<i>Kapitálové transakce s vlastníky</i>						
Navýšení základního kapitálu	xxx				xxx	xxx
<i>Ostatní transakce</i>						
Výsledek hospodaření za rok 201X				xxx	xxx	xxx
Dary		xxx			xxx	xxx
Daňové efekty				xxx	xxx	xxx
Konečný stav k 31. 12. 201X	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx

vykázány v rozvaze, protože tento Přehled slouží k doplnění podrobnějších informací k rozvaze a mělo by být pro uživatele závěrky jednoduché rychle si odsouhlasit, že podrobnější rozpis transakcí mění výši a strukturu vlastního kapitálu souhlasí s čísly vykázanými v rozvaze. Přičemž poslední sloupec je součtový a udává celkový dopad transakcí uvedených v jednom řádku na vlastní kapitál.

Zásady pro uvádění jednotlivých složek vlastního kapitálu jsou obdobné jako u uvádění položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty. To znamená:

- položky vlastního kapitálu v nulové výši nejsou uváděny,
- nevýznamné položky vlastního kapitálu, jejichž kód řádku v rozvaze začíná stejným písmenem, lze kumulovat do jednoho sloupce,
- výsledek hospodaření minulých let včetně jiného výsledku hospodaření minulých let je

možné agregovat s výsledkem hospodaření běžného účetního období včetně vyplacených záloh na podílu na zisku a takto agregovaný údaj označit např. „kumulované výsledky hospodaření minulých let“. Toto možné zjednodušení umožňuje zjednodušení celého Přehledu a jeho zpřehlednění. Potírá se tím různorodá právní klasifikace výsledků hospodaření a jejich rozdělení, které mají stejný efekt na finanční situaci účetní jednotky.

ŘÁDKY

Transakce uváděné v řádcích je možné agregovat pouze, pokud se jedná o transakce stejného charakteru. Nicméně pokud jsou položky agregovaných údajů významné, je nutné je v příloze k účetní závěrce uvést a blíže popsat. Samozřejmě se neuvádějí transakce, které mají dopad jen na změnu struktury vlastního kapitálu a nemění jeho výši, pokud jsou dotčené položky vlastního kapitálu zahrnuty ve stejném „agregovaném“

sloupci, protože tyto transakce nemají žádný dopad na finanční situaci účetní jednotky.

S výjimkou zisku běžného období, který je vždy v Přehledu uváděn ve výši po zdanění, Národní účetní rada doporučuje uvádět všechny ostatní transakce v brutto hodnotě bez zohlednění zdanění a daňový efekt vykázat agregovaně (za všechny transakce) na samostatném řádku Přehledu. Preferování brutto způsobu vykazování jednotlivých transakcí je opět z důvodu přehlednosti a efektivnosti. Pokud by účetní jednotka i přesto chtěla vykazovat všechny transakce v netto hodnotě, tj. po zdanění, pak by v příloze k účetní závěrce měla uvést všechny výše uvedené transakce před zdaněním. Příkladem transakce s daňovým efektem může být například přečtení realizovaných cenných papírů v důsledku změny jejich reálné hodnoty, které má za následek vznik odložené daně jako daňový efekt.

V Přehledu se uvádějí transakce měnící strukturu a výši vlastního kapitálu za tolik účetních období, kolik jich je zveřejněno v ostatních výkazech účetní závěrky, a proto je nutné do prvního řádku přehledu uvést nejprve stav vlastního kapitálu k 1. 1., resp. k prvnímu dni účetního období „minulého účetního období“, tzn. počáteční zůstatky nejstaršího srovnávacího období. Následně uvést všechny transakce, které měly dopad na strukturu a výši vlastního kapitálu v minulém účetním období, uvést součtový řádek k 31. 12., resp. k poslednímu dni minulého účetního období, který musí odpovídat stavům uvedeným v rozvaze ve sloupci „minulé účetní období“, a pak teprve uvádět transakce týkající se běžného účetního období. Toto pravidlo je opět z důvodu, že Přehled slouží k poskytnutí podrobnějších informací k rozvaze, a to jak za běžné, tak za minulé období, a proto musí být vykázány všechny transakce s vlastním kapitálem nejen v běžném, ale i v předchozím období.

Transakce vykázané v přehledu mají být rozděleny do dvou skupin:

1) Nejprve se uvádějí kapitálové transakce s vlastníky – to jsou transakce mezi účetní jednotkou a jejími vlastníky, které mají vliv jen a pouze na výši vlastního kapitálu – což může být např. zvýšení nebo snížení základního

kapitálu, nebo výplata podílu na zisku, v současné době třeba i zrušení a výplata rezervního fondu obchodních korporací, které přešly pod nový zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“), kdy rezervní fond již není povinný apod.

2) Druhou neméně významnou skupinou jsou ostatní transakce, které uvádějí další zdroje, ze kterých byly jednotlivé složky vlastního kapitálu navýšeny nebo spotřebovány.

Důvodem tohoto členění je fakt, že transakce s vlastníky se zásadně ekonomicky liší od transakcí s třetími stranami. Pokud by účetní jednotka nechtěla transakce v přehledu členit výše uvedeným způsobem, pak musí opět do přílohy k účetní závěrce uvést dostatečně podrobný popis transakcí se spřízněnými stranami.

ZACHYCENÍ OPRAV CHYB MINULÝCH ÚČETNÍCH OBDOBÍ A ZMĚN METOD

V Přehledu je nutné vždy uvádět částky, které byly uvedeny v původních účetních výkazech, před opravou chyb nebo změnou účetních metod. Vliv oprav účetních chyb nebo změn účetních metod se v Přehledu uvádí jako samostatné transakce ve skupině „Ostatní transakce“.

První účtování o odložené dani se považuje za změnu účetní metody, a proto musí být uvedeno v Přehledu jako samostatná transakce.

Pokud by chyby vznikly ještě před „minulým účetním obdobím“ nebo pokud by změna účetních metod měnila i počáteční zůstatky vlastního kapitálu k prvnímu dni „minulého účetního období“, je nezbytné, aby byly v Přehledu vykázány počáteční zůstatky bez vlivu opravy chyb a změn účetních metod, následně uvedeny důvody oprav a změn účetních metod jako samostatné transakce a nakonec uvedeny Upravené počáteční stavy jednotlivých složek vlastního kapitálu po opravě, které jsou výchozím stavem pro uvedení transakcí s vlastním kapitálem v minulém a běžném účetním období.

PŘEHLED PŘI PŘEMĚNĚ OBCHODNÍ KORPORACE

Obdobně jako opravy chyb minulých účetních období a změny účetních metod se postupuje při zachycení transakcí v Přehledu v případě přeměn obchodních korporací.

Tabulka č. 2 Souhrnný příklad

			Běžné období	Minulé období	Počáteční zůstatky minulého období
A		Vlastní kapitál	15 915	17 225	16 500
A.I		Základní kapitál	10 500	10 000	10 000
A.I	1	Základní kapitál	10 500	10 000	10 000
	2	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	0	0	0
	3	Změny základního kapitálu	0	0	0
A.II		Kapitálové fondy	2 550	2 550	2 500
A.II	1	Ážio	0	0	0
	2	Ostatní kapitálové fondy	2 550	2 500	2 500
	3	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	0	0	0
	4	Oceňovací rozdíly při přeměnách obchodních korporací	0	0	0
	5	Rozdíly z přeměn obchodních korporací	0	0	0
	6	Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací	0	0	0
A.III		Fondy ze zisku	920	1 330	1 500
A.III	1	Rezervní fond	0	590	500
	2	Statutární a ostatní fondy	920	740	1 000
A.IV		Výsledek hospodaření minulých let	2 045	1 745	1 600
A.IV	1	Nerozdělený zisk minulých let	1 965	1 665	1 750
	2	Neuhrazená ztráta minulých let	0	0	-50
	3	Jiný výsledek hospodaření minulých let	80	80	0
A.V	1	Výsledek hospodaření běžného účetního období	-100	1 600	900
	2	Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku	0	0	0

Pokud se konečné zůstatky před přeměnou pokračující účetní jednotky liší od počátečních zůstatků z důvodu proběhlé přeměny, je nutné v Přehledu uvést, o kolik a jak se tyto zůstatky změnilo. To samé platí i v případě, pokud se z důvodu přeměny mění i počáteční zůstatky „minulého účetního období“.

Transakce týkající se přeměn se uvádějí na samostatném řádku na rozhraní dvou účetních období a nečlení se na kapitálové transakce s vlastníky a ostatní transakce, jako je tomu u běžných transakcí s vlastním kapitálem uvedených výše. Toto samostatné vykazování na přelomu účetních období je doporučováno proto, že přemě-

na obchodní korporace přerušuje běh účetního období a transakce s tím spojené mění počáteční zůstatky účetního období po přeměně.

KONSOLIDOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Konsolidovaná účetní závěrka by měla mimo jiné obsahovat i popis transakcí, které změnilo výši menšinových podílů na vlastním kapitálu. Informace o menšinovém podílu by měly mít obdobnou podobu Přehledu s tím, že se neuvádí jejich vnitřní struktura, tj. neuvádí se zvlášť menšinový podíl na jednotlivých složkách vlastního kapitálu. Je proto logické, že by se měly zveřejňovat pouze transakce, které mění celkovou výši

Tabulka č. 3 Přehled o změnách vlastního kapitálu

	Základní kapitál	Ostatní kap. fondy	Rezervní fond	Statutární a ostatní fondy ze zisku	Kumulovaný výsledek hospodaření ¹⁾	Celkem
Počáteční stav k 1. 1. 2013	10 000	2 500	500	1 000	2 500	16 500
Oprava chyby z roku 2012					-179	-179
Změna účetní metody					80	80
Daňový dopad ²⁾					34	34
Počáteční stav k 1. 1. 2013	10 000	2 500	500	1 000	2 435	16 435
<i>Kapitálové transakce s vlastníky</i>						
Výplata dividend					-500	-500
<i>Ostatní transakce</i>						
Výsledek hospodaření za rok 2013					1 600	1 600
Rozdělení zisku			90	100	-190	0
Čerpání sociálního fondu				-360		-360
Oprava chyby z roku 2013 ³⁾		50				50
Konečný stav k 31. 12. 2013	10 000	2 550	590	740	3 345	17 225
<i>Kapitálové transakce s vlastníky</i>						
Navýšení základního kapitálu	500					500
Výplata dividend					-1 000	-1 000
Zrušení rezervního fondu			-390			-390
<i>Ostatní transakce</i>						
Výsledek hospodaření za rok 2014					-100	-100
Zrušení rezervního fondu			-200	200		0
Rozdělení zisku				300	-300	0
Čerpání sociálního fondu				-320		-320
Konečný stav k 31. 12. 2014	10 500	2 550	0	920	1 945	15 915

Vysvětlivky:

- ¹⁾ bylo využito možnosti agregace výsledků hospodaření minulých let s běžným výsledkem hospodaření do jednoho sloupce.
- ²⁾ jedná se o daňový dopad z dodatečného přiznání k dani z příjmu z důvodu dodatečného uplatnění nákladu na elektrickou energii spotřebovanou v roce 2012.
- ³⁾ dopad opravy chyby, která vznikla v roce 2013, by měl být v Přehledu vykázan v období, kdy vznikla, tedy v roce 2013, nikoliv v období, kdy bylo účtováno o její opravě.

menšinového podílu na vlastním kapitálu. Tento popis transakcí může být uveden v příloze k účetní závěrce odděleně od Přehledu, nebo může být součástí Přehledu jako další samostatný sloupec

vedený až za součtovým sloupcem Přehledu tak, aby byla opět zachována návaznost na konsolidované výkazy. Protože české účetní předpisy nepovažují menšinové podíly za vlastní kapitál, je

dáno zcela na vůli účetní jednotky, zda informace o změnách v menšinových podílech vysvětlí v příloze k účetní závěrce, nebo z důvodu úspornosti a přehlednosti je spojí s Přehledem.

SOUHRNNÝ PŘÍKLAD

Společnost ABC vykazuje k rozvahovému dni 31. 12. 2014 v oddílu Vlastní kapitál následující stavy (v tis. Kč) v běžném a minulém účetním období. Pro správné porozumění uvádíme i nulové řádky a pro zjednodušení a zpřehlednění doplňujeme o sloupec stavu jednotlivých složek kapitálu k prvnímu dni srovnávacího období (tabulka č. 2).

V průběhu běžného období došlo k následujícím transakcím:

Transakce v roce 2013

- 1) Bylo rozhodnuto o následovném rozdělení zisku:
 - výplata dividend 500 tis. Kč,
 - tvorba rezervního fondu 90 tis. Kč,
 - tvorba sociálního fondu 100 tis. Kč,
 - úhrada ztrát minulých let 150 tis. Kč,
 - zbytek ponechán ve společnosti jako nerozdělený zisk minulých let.
- 2) Po schválení účetní závěrky roku 2012 bylo zjištěno, že v rámci závěrkových operací nebyla vytvořena dohadná položka pasivní na spotřebu elektrické energie roku 2012 ve výši 179 tis. Kč, společnost v roce 2013 z tohoto důvodu podala dodatečné příznání k dani z příjmu právnických osob za rok 2012.
- 3) Poprvé bylo účtováno o odložené dani, k 1. 1. 2013 činí odložená daňová pohledávka 80 tis. Kč.

- 4) Během roku bylo čerpáno ze sociálního fondu na kulturní a sportovní akce zaměstnanců společnosti ve výši 360 tis. Kč.

Transakce v roce 2014

- 1) Společnost přistoupila k ZOK a valná hromada rozhodla o zrušení rezervního fondu a jeho rozdělení následujícím způsobem:
 - 200 tis. Kč převod do sociálního fondu,
 - 390 tis. Kč výplata akcionářům.
- 2) Valná hromada rozhodla o následovném rozdělení zisku:
 - výplata dividend 1 000 tis. Kč,
 - tvorba sociálního fondu 300 tis. Kč,
 - zbytek ponechán ve společnosti jako nerozdělený zisk minulých let.
- 3) Po schválení účetní závěrky roku 2013 bylo zjištěno, že v roce 2013 nebyl zaúčtován darovaný osobní automobil ve výši 50 tis. Kč.
- 4) V roce 2014 byla pozastavena činnost společnosti z důvodů modernizace výrobního procesu, majitelé společnosti se proto rozhodli vydat nové akcie, které prodali v běžném roce svým zaměstnancům v jejich jmenovité hodnotě 500 tis. Kč.
- 5) Během roku bylo čerpáno ze sociálního fondu na kulturní a sportovní akce zaměstnanců společnosti ve výši 320 tis. Kč.

■ Ing. Zuzana Pšeničková, CAE

ING. ZUZANA PŠENIČKOVÁ, CAE

Účetní expertka, místopředsdkyně Komory certifikovaných účetních. Absolventka VŠE v Praze, obor účetnictví a finanční řízení podniku. Ve VZP ČR byla specialistkou na úseku účetnictví a controllingu, v NESS Logos, a.s. a v Beiersdorf spol. sro. působila na pozici hlavní účetní. V současnosti se věnuje účetnímu poradenství jako OSVČ. V letech 2011 a 2012 se stala vítězkou soutěže „Era účetní roku“.

Změny v IFRS s účinností od 2016¹

Do rozsahu Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) vstupuje výhledově s účinností od 1. ledna 2016 několik novelizací současných standardů a jeden úplně nový standard. Zároveň byly vydány další dva nové standardy, jejichž účinnost nastává později, ale na něž se řada podniků již začíná připravovat. Oproti roku 2015 je tak třeba výrazně zvýšit pozornost, vnímat obsah přijatých změn a analyzovat v předstihu budoucí dopad na účetní výkaznictví, potažmo zvažovat případné úpravy účetních systémů, změny v obsahu účetních závěrek.

	Vydání	Počátek účinnosti
Novelizace stávajících standardů		
IAS 16 <i>Pozemky, budovy a zařízení</i> x IAS 38 <i>Nehmotná aktiva: Vyjasnění akceptovatelných metod odpisování</i>	květen 2014	1. 1. 2016
IFRS 11 <i>Společná uspořádání Pořízení podílu ve spoluovládané operaci</i>	květen 2014	1. 1. 2016
IAS 16 <i>Pozemky, budovy a zařízení</i> x IAS 41 <i>Zemědělství: Bearer Plants</i>	červen 2014	1. 1. 2016
IAS 27 <i>Separátní účetní závěrka: Ekvivalenční metoda v separátní účetní závěrce</i>	srpen 2014	1. 1. 2016
IFRS 10 <i>Konsolidovaná účetní závěrka a IAS 28 Investice v přidruženém podniku: Prodej a vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým nebo společným podnikem</i>	září 2014	1. 1. 2016
Výroční zdokonalení IFRS 2012 – 2014 (4 novelizace)	září 2014	1. 1. 2016
IAS 1 <i>Sestavování a zveřejňování účetní závěrky Vyjasnění požadavků na zveřejnění</i>	prosinec 2014	1. 1. 2016
IFRS 10 <i>Konsolidovaná účetní závěrka</i> x IAS 28 <i>Investice do přidružených a společných podniků Investiční společnosti: Použití výjimky z konsolidace</i>	prosinec 2014	1. 1. 2016
Nový standard do rozsahu IFRS		
IFRS 14 <i>Regulatory Deferral Accounts</i>	leden 2014	1. 1. 2016
IFRS 15 <i>Výnosy ze smluv se zákazníky</i>	květen 2014	1. 1. 2018

¹ Tento příspěvek byl připraven za přispění prostředků z institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumu, vývoje a inovací na Fakultě financí a účetnictví VŠE v Praze v roce 2015.

Novelizace „*Vyjasnění akceptovatelných metod odpisování*“, která zasahuje do úpravy IAS 16 a IAS 38 zakazuje použití výnosových metod odpisování, tj. metod založených na projekci a následném vývoji výnosů (revenue-based method). Je-li výše odpisů a časový průběh odvozován od očekávané projekce výnosů, jde o způsob odpisování, který je v rozporu se základním principem obsaženým v IAS 16 i IAS 38 a který se obrací na způsob využití aktiva a jeho kapacitu pro podnik. Vývoj výnosů je ovlivněn řadou dalších veličin, jako je cenová politika, konkurenční boj, otevřenost či uzavřenost trhu, technologické změny na trhu apod., které přímo nesouvisí s využíváním či možností využití aktiva. Hlavní dopad novelizace se očekává u nehmotných aktiv v rozvahu IAS 38 a mediálních společností, které často amortizují vytvořené filmy, videohry nebo nakoupená práva k vysílání podle očekávání tržeb. Vzhledem k tomu, že tržby v tomto odvětví bývají nejvyšší v období po vydání a poté klesají, bude znamenat přechod na rovnoměrné odpisování zvýšení výsledku hospodaření v prvotní fázi odpisování. Ve druhé fázi poté může dojít k testování aktiv na znehodnocení a naopak k případné ztrátě ze znehodnocení, pokud tržby výrazně klesnou. S IAS 16 zásadní změny očekávány nejsou, ale přesto, pokud podnik využívá nelineární odpisování (zrychlené apod.), měl by být schopen podat vysvětlení obhajující použití tohoto pravidla. Novelizaci bude třeba aplikovat retrospektivně, tj. podniky budou muset přepracovat odpisování dotčených dlouhodobých aktiv za rok 2015 a prvotně vyčíslit jejich zůstatkovou hodnotu k 1. 1. 2015 s uvážením upravených odpisových metod.

Další novelizace „*Pořízení podílu ve společné operaci*“ odkazuje na použití metody akvizice podle IFRS 3, je-li nakupován podíl ve společné operaci, která naplňuje definici podniku (business) – ucelený soubor činností a aktiv prováděných a řízených za účelem poskytování výnosu ve formě dividend, nižších nákladů nebo jiných ekonomických užiteků přímo pro investory, vlastníky a jiné účastníky – obsaženou v IFRS 3. Podle IFRS 11 se tzv. společná ujednání od roku 2013 (v rámci EU od 2014) rozlišují na společné operace a společné podniky. Účasti ve společných

podnicích jsou v účetních závěrkách spoluvlastníka zachyceny jako finanční investice v ocenění za použití ekvivalenční metody, tj. v pořizovacích nákladech upravovaných o podíl na změně vlastního kapitálu společného podniku. Společné operace jsou naopak plnohodnotou součástí účetní závěrky spoluvlastníka, který přebírá podíl na aktivech, závazcích, výnosech a nákladech a agreguje ho se svými aktivy, závazky, výnosy a náklady (nejedná se však o metodu poměrné konsolidace, přístup není shodný).

ILUSTRACE

Podnik X nakupuje 40% vlastnický podíl ve společné operaci za 300 MJ (MJ = měnové jednotky). Transakční náklady související s operací 50 MJ. Smluvní ujednání stanoví, že podnik X má práva k aktivům a povinnosti k závazkům společné operace v poměrné výši svého nově nabytého vlastnického podílu.

Položka čistých aktiv	Akviziční ocenění dle IFRS 3	40% podíl podniku
Pozemky, budovy a zařízení	270	108
Nehmotná aktiva	125	50
Obchodní pohledávky	210	84
Zásoby	175	70
Obchodní závazky	-120	-48
Odložený daňový závazek	-60	-24
Čistá aktiva	600	240

Je-li poskytována protihodnota 300 MJ a nabývaný podíl na čistých aktivech vyjádřený v reálné hodnotě 240 MJ, vyplývá z transakce goodwill v ocenění 60 MJ. Transakční náklady obdobně jako u podnikových kombinací, kdy se nakupují dceřiné společnosti, nejsou součástí ocenění, nemají vliv na výši goodwillu a zachytí se jako náklad snižující výsledek hospodaření k okamžiku transakce.

Novelizace má prospektivní účinnost na všechny transakce pořízení podílu ve společné operaci, které nastanou po 1. 1. 2016. Dřívější transakce, ač třeba zachyceny jinak, se nepřepočítávají.

Novelizace „*Zemědělství: Bearer Plants*“ je v komentářích hodně spojována s asijskými společnostmi, kde se očekává její největší dopad. Přesto samozřejmě může vést ke změně v účetních pravidlech u řady jiných společností (i evropských, potažmo českých společností). V současnosti jsou všechna biologická aktiva (zvířata i rostliny/stromy) v rozsahu IAS 41 a musí být oceňována v reálné hodnotě s výsledkovým přeceněním. Z celé té škály biologických aktiv lze vyčlenit tzv. *bearer plants*², což jsou rostliny/stromy, které pravidelně plodí (jiná biologická aktiva) a podnik je drží právě pro tyto účely, přičemž plody prodává a generuje z nich ekonomický prospěch. Jde např. o vinnou révu, čajovníky, ovocné stromy apod. Tato biologická aktiva budou nově přesunuta do rozsahu IAS 16, neboť jsou „hotová“, není u nich žádný růstový proces; jsou využívána jako prostředek pro produkci zemědělské plodiny po dobu několika let; a je u nich zanedbatelná pravděpodobnost prodeje v rámci zemědělské produkce. V rozsahu IAS 16 lze na ocenění biologických aktiv použít model pořizovacích nákladů, tj. ocenění v pořizovací ceně snižované o odpisy po dobu použitelnosti, nebo model přecenění, tj. ocenění v reálné hodnotě, avšak odpisované a s přeceněním zachyceným v ostatním úplném výsledku.

S přesunem do rozsahu IAS 16 souvisí i změna účetních pravidel pro dotace, neboť pravidla pro zachycení dotací u biologických aktiv jsou přímo v IAS 41, zatímco dotace získané k aktivům v rozsahu IAS 16 upravuje IAS 20. Úprava přitom není shodná. IAS 20 např. povoluje o dotaci upravit (snižít) ocenění dlouhodobého majetku.

ILUSTRACE:

Společnost vlastní vinici – vinná réva a hrozny vln dohromady mají aktuálně reálnou hodnotu 2 000 MJ, přičemž historické pořizovací náklady vinné révy jsou 700 MJ. Reálná hodnota hroznů na vinné révě je 100 MJ.

Aktuálně: Společnost ocení vinnou révu společně s hrozny v jejich celkové reálné hodnotě 2 000 MJ a prezentovala by biologická aktiva ve výkazu

finanční situace s výsledkovým přeceněním (vše v souladu s IAS 41).

Nová úprava: Společnost musí vinnou révu a hrozny na ní rostoucí účtovat odděleně, přičemž vinná réva bude oceněna v pořizovacích nákladech 700 MJ (při změně účetních pravidel návrat k původní pořizovací ceně nebo možnost využití ocenění k datu jako domnělou pořizovací cenu pro další období) a bude následně odpisována (podle IAS 16), zatímco hrozny budou oceněny v jejich reálné hodnotě (podle IAS 41).

Od roku 2016 se další novelizací vrací do IFRS možnost „*Použití ekvivalenční metody v separátní (individuální) účetní závěrce*“ k ocenění investic v dceřiných, společných nebo přidružených podnicích. V současnosti lze tyto investice podle IAS 27 oceňovat ve výši pořizovacích nákladů s uvažováním případného snížení hodnoty nebo v reálné hodnotě s přeceněním, a to buď do výsledku hospodaření, nebo ostatního úplného výsledku (v souladu s pravidly IAS 39). Novelizace tak rozšiřuje možnosti ve výběru modelu oceňování finanční investic (účasti) s podstatným či rozhodujícím vlivem v účetní závěrce investora. Ekvivalenční metoda vychází z IAS 28 a není v tomto případě rozdílu vůči metodě, kterou musí použít investor k ocenění své účasti v přidruženém podniku.

ILUSTRACE:

Společnost před lety pořídila 90% podíl v dceřiném podniku za 1 000 MJ a ve výši těchto pořizovacích nákladů eviduje a oceňuje investici v individuální účetní závěrce. K 1. 1. 2016 dosahuje vlastní kapitál dceřiného podniku částky 3 200 MJ, přičemž od data akvizice narostl o 2 400 MJ (za poslední běžný rok o 1 100 MJ). V důsledku účinnosti novelizace IAS 27 se společnost rozhodla změnit metodu oceňování investice v individuální účetní závěrce a nově začíná od roku 2016 používat metodu ekvivalence.

Změna metody oceňování musí být provedena zpětně s dopadem na srovnatelné období roku 2016, tj. rok 2015:

² Biologická aktiva lze členit na (i) bearer biological assets (např. vinná réva, olivovníky, krávy na mléko) a (ii) consumable biological assets (např. pšenice, hovězí dobytek, prasata na maso).

Datum účetní závěrky	Pořizovací cena	Ocenění ekvivalencí k datu	Dopad úpravy ocenění
1. 1. 2015	1 000	2 170	Navýšení ocenění investice (aktiva) o 1 170 MJ vůči nerozděleným výsledkům k datu změny
31. 12. 2015	1 000	3 160	990 MJ je podíl uznáný ve výsledku hospodaření za rok 2015 a současně jako zvýšení ocenění investice (aktiva)

Novelizace a její použití je určitě ke zvážení u společnosti, jejichž investice mají pozitivní vývoj, dosahují kladných výsledků hospodaření a aplikace ekvivalenční metody povede ke zvýšení aktiv i vlastního kapiátálu v rozvaze investora. Novelizace nazvaná „**Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým nebo společným podnikem**“ se obrací ke specifické transakci, kdy mateřský podnik (X) prodává (nebo vkládá) dceřiný podnik³ (Y) přidruženému podniku (Z). Důvodem novelizace byla diskuse, zda-li má být použita úprava obsažená v IFRS 10 pro dekonsolidaci dceřiného podniku při ztrátě ovládnání, která se plně promítá do výsledku hospodaření; nebo úprava IAS 28 pro nepeněžní „vnitroskupinové“ transakce mezi investorem a přidruženým podnikem, u nichž výsledek hospodaření ovlivňuje pouze zisk či ztráta ve výši nespřízněného podílu (tj. ve výši 70%, pokud podnik X drží 30% podíl). Novelizace potvrzuje, pokud prodáváný nebo vkládaný dceřiný podnik vyhovuje definici business podle IFRS 3, použití postupů pro ztrátu ovládnání podle IFRS 10 a plnohodnotné uznání výsledku ve výsledku hospodaření.

ILUSTRACE:

Investor drží 90% podíl v dceřiném podniku a 30% podíl v přidruženém podniku, přičemž

smluvní transakcí dochází k převodu dceřiného podniku pod přidružený podnik (tj. k prodeji) za 800 MJ.

Varianta I.: Dceřiný podnik naplňuje definici “business” podle IFRS a jeho čistá aktiva jsou 500 MJ, goodwill 200 MJ a nekontrolní podíly 100 MJ. Ve výsledku hospodaření musí být zachycen celý výsledek, tj. získávaná protihodnota 800 MJ snižená o čistá aktiva 500 MJ a goodwill 200 MJ a navýšená o nekontrolní podíly 100 MJ, tj. 200 MJ.

Varianta II.: Dceřiný podnik nenaplňuje definici “business” a je ve své podstatě pouze souborem aktiv o hodnotě 600 MJ. Ve výsledku hospodaření se zachytí pouze nespřízněný zisk, tj. prodejní cena 800 MJ – účetní hodnota aktiv 600 MJ = 200 MJ × 0,7 = 140 MJ a zbývající částka 60 MJ se zachytí jako snížení investice v rámci aktiv (Za předpokladu, že hodnota investice není nižší než částka určená ke snížení. Pokud ano, je částka zachycena jako závazek.).

Obdobně jako v předcházejících letech byl v roce 2014 vydán i Výroční projekt zlepšení IFRS, nyní s označením „Cyklus 2012 – 2014“ a obsahuje novelizace čtyř standardů (IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 a IAS 34). Žádná z nich nepřináší zásadní změnu účetních pravidel.

(i) IFRS 5 upravuje zachycení dlouhodobých aktiv (vyřazovaných skupin), je-li rozhodnuto o jejich prodeji nebo o distribuci vlastníkům (vazba na IFRIC 17), přičemž část IFRS 5 upravující změnu plánu „prodat“ byla nekonzistentní v rámci IFRS 5. Nejsou-li naplněny podmínky pro pokračující klasifikaci „držené k prodeji“, musí být klasifikace ukončena a aktivum navráceno do původní => novelizace úpravu rozšiřuje i na pokračující nenačnění podmínek klasifikace „držené k distribuci“ (doposud chybělo a byla nekonzistence v IFRS 5). Nové ustanovení se obrací k situaci, kdy aktivum držené k prodeji je reklasifikováno přímo na aktivum držené k distribuci a obráceně, přičemž novelizace zdůrazňuje pokračující použití IFRS 5.

³ Případně lze uvážit analogicky také prodej/vklad přidruženého nebo společného podniku.

- (ii) Novelizace IFRS 7 odstraňuje jedno přechodné ustanovení, které pozbylo platnosti a doplňuje požadavek na zveřejnění, pokud podnik převede finanční aktivum na jiný subjekt (portfolio pohledávek), ale servisní smlouvou je domluvena správa tohoto portfolia a výběr, za který podnik získá „service fee“.
- (iii) Novelizace IAS 19 se dotýká použití a stanovení diskontní míry u závazků z penzijních plánů. Diskontní míra má být odvozována od vysoce kvalitních korporátních bondů (případně vládních bondů, nejsou-li korporátní k dispozici), přičemž novelizace vyjasňuje, že volba diskontní míry s ohledem na měnu by měla reflektovat měnu, v níž se očekává výplata benefitů.
- (iv) Novelizace IAS 34 vyjasňuje požadavek na zahrnutí tzv. ostatního zveřejnění v mezitímním výkaznictví, které pokud není přímo v účetní závěrce (něbo některá z požadovaných informací), musí být uvedena cross-reference na místo v mezitímní zprávě, kde je informace poskytnuta. Dochází tím k vyjasnění požadavku na zveřejnění informací „elsewhere in the interim financial report“.

V závěru roku 2014 byly vydány ještě dvě novelizace. První z nich „**Vyjasnění požadavků na zveřejnění**“ je prvním výstupem z komplexnějšího projektu nazvaného „*Disclosure Initiative*“, který IASB započala s cílem zjednodušit a uspořádat požadavky na zveřejnění poskytované v účetních závěrkách a která patří mezi novelizace tzv. užšího rozsahu. Novelizace pozměňuje IAS 1:

- (i) vyjasňuje naplnění požadavku významnosti – informace nesmí být zakrývány přílišnou agregací nebo naopak poskytováním nevýznamných informací, významnost se musí aplikovat na všechny části účetní závěrky a je-li požadováno specifické zveřejnění, musí být významnost uvážena v jeho souvislosti;
- (ii) obrací se ke struktuře položek ve výkazu finanční situace a výkazu úplného výsledku – položky prezentované ve výkazech by měly být s ohledem na relevanci obsaženy a agregovány s dodatečným obsažením použitých mezisoučtů, podíl na ostatním úplném výsledku zachycený ekvivalenční metodou musí být prezentován v agregované podobě jako jeden řádek v rámci ostatního

úplného výsledku, pouze s rozlišením, zda-li bude nebo nebude později reklasifikován do výsledku hospodaření; a

- (iii) přidává příklady možných způsobů řazení informací v příloze s cílem pozvednout jejich srozumitelnost a srovnatelnost.

Druhá novelizace vydaná v prosinci 2014 a celkově poslední s účinností od roku 2016 pozměňuje IFRS 10 a IAS 28 v souvislosti s **investičními společnostmi**, které jsou v IFRS 10 definovány a od roku 2014 mají povinnou výjimku z konsolidace, tj. nesmí konsolidovat své dceřiné podniky, které jsou investičními projekty. Novelizace přinesla odpovědi na tři otázky vzniklé během předcházejícího použití výjimky k investičním společnostem (IS):

- (i) Mateřský podnik, který je mezičlánkem v rámci skupiny (intermediate parent), nemusí sestavovat konsolidaci, i když je dceřiným podnikem investiční společnosti, která oceňuje všechny své dceřiné podniky reálnou hodnotou. Lze aplikovat výjimku IFRS 10, kdy výše postavený podnik činí konsolidaci a diskutovaný podnik do něj vstupuje.
Mateřský podnik (= IS) => Mezistupeň mateřský podnik => Dceřiné podniky (Investice)
- (ii) Dceřiný podnik, který poskytuje služby související s investičními aktivitami svého mateřského podniku (tzv. servisní společnost) nebude konsolidován, pokud je sám investicí. Na servisní společnosti se obecně výjimka nekonsolidace nevztahuje, je-li však kombinace, upřednostňuje se pohled investic, a tedy oceňování v reálné hodnotě.
Mateřský podnik (= IS) => Dceřiný podnik (Investice + Servisní společnost) + Dceřiné podniky (Investice)
- (iii) Investor, který není investiční společností a oceňuje ekvivalenční metodou své investice v přidruženém nebo společném podniku (které jsou naopak investiční společnosti), ponechá jejich ocenění na bázi reálné hodnoty a tyto účetní závěrky aplikuje ekvivalenční metodu dle IAS 28. Předpokládá se, že požadavek na jednotnost účetních pravidel, který je obsažen v IAS 28 je tím naplněn. Investor nemusí požadovat konsolidaci přidruženého podniku.
Investor => Přidružený podnik (= IS) => Dceřiné podniky (Investice)

Po všech výše uvedených novelizacích stávajících standardů je s blížícím se rokem 2016 spojen již jen úplně nový standard s označením **IFRS 14 Regulatory Deferral Accounts**, který je v komentářích spojován hodně s kanadskými společnostmi, kterým by měl usnadnit přechod na IFRS. Jedná se o dočasný standard, jenž má souvislost s dlouhodobým projektem IASB věnovaným cenově regulovanému odvětví (*Rate-regulated activities*) a jímž chtěla IASB podpořit rozhodování o přechodu k IFRS a usnadnit proces, neboť povoluje tzv. *grandfathering approach*, tj. možnost využít a ponechat přístup dle národních pravidel i pro účely IFRS, ačkoliv podle ostatních standardů by to možné nebylo. Standard je použitelný pouze prvotními, kteří po 1. 1. 2016 budou sestavovat svoji první účetní závěrku dle IFRS. Standard poskytuje možnou výjimku, tudíž podnik se musí v první účetní závěrce rozhodnout, zda-li výjimku využije nebo ne. Využití v pozdějším období možné není, ale je možné výjimku později zrušit a přejít na prezentaci informací v podobě, která IFRS 14 neuvažuje. Standard se obrací k odvětví, v němž podnik prodává zboží/služby zákazníkům za ceny, které jsou předmětem cenové regulace a v rozvaze v této souvislosti dochází k zachycení odložených zůstatků (tzv. *regulatory deferral account balances*). Jde o zůstatky nákladů nebo výnosů, které by nebyly zachyceny jako aktivum nebo závazek podle jiných IFRS, neboť obecně nenaplnují definici aktiv a závazků, avšak v lokálních účetních předpisech jsou v čase odkládány, protože je očekáváno, že budou regulátorem uváženy při stanovování ceny v dalším období a dojde k jejich úhradě, tj. lze je účtovat v delší perspektivě zákazníkům.

ILUSTRACE:

Podniku s cenově regulovanou aktivitou (např. výroba a prodej elektrické energie) vzniknou náklady za běžné období ve vztahu k zákazníkům ve výši 1 034 MJ, ale regulátor povoluje za běžné období vyúčtovat pouze 917 MJ. Proto v souladu s národními pravidly podnik odloží rozdíl ve výši 117 MJ jako aktivum do vyúčtování v dalších letech. Podle IFRS by to možné nebylo, neboť to nevyhovuje žádnému standardu, ani obecnému definování aktiva (náklady byly spotřebovány, položka nepředstavuje žádný budoucí ekonomický prospěch). Použití IFRS 14 však podniku tento přístup povolí a podnik bude moci mít v účetní závěrce sestavené podle IFRS tyto specifické položky. Na to jsou však navázány specifické požadavky na prezentaci a zveřejnění.

Příspěvek lze uzavřít ještě zmíněním, že v roce 2014 byly vydány další dva nové standardy – IFRS 9 a IFRS 15, jejichž účinnost je od 1. 1. 2018. U IFRS 15 byla prvotně nastavena účinnost od 1. 1. 2017, ale během roku 2015 byla vydána novelizace a datum účinnosti odložen na apel dotčených uživatelů o jeden rok. Společnosti vyžadují více času na přípravu a implementaci nových požadavků. Standardu bude věnován určitě příspěvek v některém z dalších Bulletinů. IFRS 9 byl přiblížen ve druhém čísle Bulletinu tohoto roku.

Použité zdroje

- [1] IASB: A Guide through IFRS. IASCF, London, July 2014. ISBN 978-1-909704-52-7.
- [2] www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Pages/IASB-Work-Plan.aspx
- [3] www.iasplus.com

■ Ing. Libor Vašek, Ph.D.

ING. LIBOR VAŠEK, PH.D.

Účetní expert, předseda Komory certifikovaných účetních, odborný asistent na katedře finančního účetnictví a auditingu VŠE. Konzultant v oblasti IFRS a podnikových konsolidací, odborný lektor, člen Metodické rady Svazu účetních ČR, autor a spoluautor několika odborných publikací a článků vydaných v ČR a na Slovensku.

Jak bude vypadat nová právní úprava oceňování a co bude znamenat nejen pro účetnictví a daně?

Ministerstvo financí ČR se už rok zabývá přípravou nového zákona o oceňování majetku, který by měl podle věcného záměru znamenat přiblížení se v oblasti oceňování rozvinutým zemím s volným trhem a využitím doporučených oceňovacích standardů, vyjasnit problematické pojmosloví, zavést etický kodex oceňovatele a náležitosti ocenění (posudku). Odborník by zajásal, ale...

LEGISLATIVNÍ PROCES

Ministerstvo financí ČR (dále jen „MFČR“) nejprve na svých internetových stránkách v září 2014 zveřejnilo „*Informační materiál k nové právní úpravě oceňování majetku s otázkami ke konzultaci*“ (resp. dotazníkem pro odborníky a laickou veřejnost), přičemž tyto materiály považovalo za důležitý prvek pro přípravu změn v oblasti oceňování. Věcný záměr nového zákona o oceňování majetku byl dán v listopadu 2014 do mezirezortního připomínkového řízení. V únoru 2015 k němu vydala své stanovisko Komise pro hodnocení dopadů regulace (RIA), v březnu 2015 byl projednán Legislativní radou vlády (dále jen „LRV“) a v dubnu 2015 projednán vládou s tím, že byl schválen a **uložila ministru financí vypracovat a vládě do 31. 12. 2015 předložit návrh zákona o oceňování majetku, v němž budou zapracovány připomínky obsažené ve stanovisku LRV.**

Již zmíněný informační materiál s dotazníkem vzbudil mnohé vášně, neboť oceňovatelé (znalci a odhadci) oceňující podle vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve znění pozdějších předpisů (sloužící pro stanovení tzv. „vyhláškové“, „zjištěné“ či „administrativní“ ceny např. pro daňové účely) žádné zásadní změny nechtěli a oceňovatelé provádějící klasické tržní ocenění byli po přečtení tohoto materiálu notně rozladěni.

Jen pro představu je na tomto místě vhodné uvést pár statistických čísel. Předmětný interaktivní dotazník si otevřelo 224 odborníků (z toho odpovědi odeslalo 96) a 100 návštěvníků za laickou veřejnost (z toho odpovědi odeslalo 30 návštěvníků)! Aktuálně je v seznamu znalců zapsáno 6 088 znalců v oboru „*Ekonomika*“ s odvětvím „*Ceny a odhady*“ (z toho se specializací na oceňování nemovitostí přes 2 800 a pro oceňování podniků, resp. obchodních závodů přes 330, někteří však mají specializaci na oceňování jak nemovitostí, tak i podniků). Seznam znaleckých ústavů obsahoval v oboru „*Ekonomika*“ s rozsahem znaleckého oprávnění obecně na oceňování přes 80 znaleckých ústavů. A na konec, počet vázaných živností pro „*Oceňování majetku pro věci movité, věci nemovité, nehmotný majetek, finanční majetek, obchodní závod*“ (odhadci) bylo podle aktuálních statistických informací o živnostenském podnikání vydáno téměř 5 tisíc. Vypovídací schopnost vyhodnocení dotazníků ve vztahu k věcnému záměru zákona asi netřeba dále komentovat. Otázkou je, kolik oceňovatelů (znalců či odhadců) je sdruženo v profesních spolcích jako např. v České komoře odhadců majetku, České společnosti certifikovaných odhadců majetku nebo Asociaci znalců a odhadců ČR (jistě minimálně stovky) a jaké bylo jejich povědomí i aktivita ve vztahu k informačnímu materiálu a zmiňovanému dotazníku k nové právní úpravě oceňování (evidentně menší než

mizivá), bohužel. Doufejme, že se tato situace zlepší až bude zpracováno paragrafově znění nového zákona o oceňování majetku.

PROBLEMATIKA NOVÉ ÚPRAVY

Dalo by se stručně shrnout, že nekvalitu navrhovaných změn vyjadřovala nejen část odborné veřejnosti, ale i Komise RIA a LRV. O tomto se lze při čtení věcného záměru navrhovaného zákona i závěrečné zprávy RIA přesvědčit již jen tím, že věcný záměr navrhovaného zákona stále **pracuje s již nepoužívanou terminologií** – např. čistým obchodním majetkem (neužívá se od zrušení obchodního zákoníku k 31. 12. 2013), konkursem a vyrovnáním (neužívá se od účinnosti insolvenčního zákona dnem 1. 1. 2008) nebo cenou pořízení (neužívá se od „velké“ novely účetnictví účinné od 1. 1. 2002). Takříkajíc „třešničkou na dortu“ je u zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoÚ“) jakožto jednoho ze zákona odkazujícího na stávající zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů uvedení, že cituji: „*Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob.*“¹ Napadá mě kousavá otázka, co potom upravuje „příjmovka“, účetnictví? Chyba lidského faktoru? Asi netřeba dalšího komentáře.

Nový zákon o oceňování majetku by měl být strukturován podle účelů ocenění, a to na tržním a netržním základě. S koncipovaným „netržním základem“ v zásadě není problém – týká se jen nemovitých věcí, odpovídá stávajícímu ocenění dle vyhlášky prováděcí zákon o oceňování majetku (tj. stávající „vyhlášková“, „zjištěná“ či „administrativní“ cena) pomocí nákladového, výnosového nebo porovnávacího způsobu, zahrnuje ocenění obvyklou cenou a směrnou hodnotou (u této se jedná o přesun ze zákonného opatření senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů) a tedy určené zejména pro daňové účely, pro vyvlastňování nebo pro převody majetku, kde

jednou ze stran je stát (účel ocenění označen jako „*oceňování pro státem garantované a obhospodařované činnosti*“). Toto ocenění na netržním základě bude nadále předmětem prováděcí vyhlášky či vyhlášek.

Zatímco **koncipování ocenění na tržním základě**, tedy to, které se mělo podle cíle navrhovaného zákona přinejmenším přibližovat modernímu oceňování ve vyspělých zemích, je, nebojím se napsat, **katastrofou**. K tomuto tržnímu ocenění se má totiž dojít buď pomocí obvyklé ceny, nebo tržní hodnoty. Jenže mezinárodní standardy neznají pojem „obvyklá cena“ a naopak tak, jak byl vymezen ve věcném záměru zákona pojem „tržní hodnota“, ho zase neznají mezinárodní oceňovací standardy (viz dále). **Ocenění obvyklou cenou** má vycházet **z cen již realizovaných** (historických), resp. z statistického vyhodnocení množiny údajů o skutečně realizovaných (kupních) cenách při transakci srovnatelného majetku, ve srovnatelném časovém období a stejném místě v tuzemsku s vyloučením mimořádných vlivů či osobních poměrů. Vyzdvihují jen v tuzemsku! Obdoba současného pojetí obvyklé ceny.¹ **Ocenění tržní hodnotou** má vycházet z náležitého průzkumu trhu a **má se určit váženým průměrem cen určených způsobem nákladovým, výnosovým a porovnávacím** (má být odhadem cenového intervalu, ve kterém se nejpravděpodobněji bude pohybovat kupní cena, s tímto však nelze než souhlasit).

V návaznosti na výše uvedené a jako příklad zmatečnosti navrhované úpravy by měl novelizovaný zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, dávat možnost použít i tržní hodnotu, ale podle textu věcného záměru zákona „*vyhodnocenou z nabídkových cen obdobně jako cena obvyklá*“. Rozdíl realizovaných a nabídkových cen je i laikovi zřejmý, znamená to tedy, že **by měly v zákoně existovat dva „druhy“ tržních hodnot, jedna jako (nesmyslný) vážený průměr třech tradičních způsobů oceňování a jedna jako výsledek jen porovnávacího způsobu, a to z nabídkových cen?** Těžko odhadovat.

¹ Nutno v této souvislosti upozornit na dokument „*Komentář k určování obvyklé ceny*“, který je dostupný na internetových stránkách MF ČR.

Dílo asi bude dokonáno tím, že v případech, kdy nebude možné určit obvyklou cenu, mělo by být umožněno alternativně použít tržní hodnotu na základě určených způsobů, metod, postupů a jejich vyhodnocení, které by měla upravovat prováděcí vyhláška – viz str. 12 věcného záměru navrhovaného zákona! **Aby byl dosažen cíl navrhovaného zákona měl by být stanoven jednotný postup při oceňování majetku obvyklou cenou a tržní hodnotou.**

Z věcného záměru zákona je **evidentní zaměření primárně na oceňování nemovitých věcí**, pohled na jiné věci nebo obchodní závod je v mnohém opominut nebo neaplikovatelný. Úsměvně působí, že obchodní závod věcný záměr zákona o oceňování majetku zařazuje k movitým věcem v souvislosti s oceňováním pro státem garantované a obhospodařované činnosti. Čistě právně je to sice správně, protože podle § 489 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NOZ“) je věcí vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí a podle § 498 odst. 2 NOZ jsou věci, které nejsou nemovité, movitými. Jenže ustanovení § 502 NOZ uvádí, že obchodní závod je organizovaným souborem jmění (tj. zahrnuje i závazky, dluhy), což odpovídá ekonomickému pohledu na obchodní závod (podnik).

Nadále přetrvává nejednoznačnost a léta problematická terminologie, která začíná hned na počátku v pojmech „cena“ a „hodnota“ (nutnost uvědomění si rozdílu i anglických slov „price“ a „value“). **Ve snaze ujednotit pojmy užívané právními předpisy chce navrhovaný zákon definovat všechny v současnosti známé kategorie cen** (cenu sjednanou, regulovanou, obvyklou, zjištěnou, mimořádnou, tržní, pořízení, pořizovací, reprodukční pořizovací, nákladovou, výnosovou a určenou porovnáním) **a hodnot** (hodnotu tržní, reálnou, spravedlivou, výnosovou, porovnávací, směrnou a zástavní). Překvapivě zde není uvedena „účetní hodnota“. Bude vskutku zajímavé sledovat, **jak bude defi-**

nována spravedlivá hodnota (fair value) a její definiční rozdíl od tržní hodnoty (market value podle IVS) a podle ZoÚ reálné hodnoty (neboli fair value podle IFRS 13 – Oceňování reálnou hodnotou). Navrhovaný zákon by měl být členěn podle účelů oceňování, tj. kromě jiného také na oblast oceňování pro účetnictví. To znamená **a z věcného záměru navrhovaného zákona to rovněž plyne, že by měly být do nového zákona přesunuty definice pořizovací a reprodukční pořizovací ceny z ustanovení § 25 odst. 5 písm. a) a b) ZoÚ.** Nebo bude jejich definice uvedena duplicitně v obou zákonech? Podle MFČR je totiž definice těchto cen přímo v ZoÚ zdůvodnitelná a systémové řešení. **Otázkou je, jak dopadne ustanovení § 27 odst. 3 ZoÚ, kde se uvádí, co se pro účely ZoÚ použije jako reálná hodnota – zejména tržní hodnota, ale také ocenění podle zvláštních právních předpisů (tj. primárně podle stávajícího zákona o oceňování majetku).**

Relativně hodně výtek (i od LRV) mířilo na nesplnění cíle navrhovaného zákona přizpůsobit se oceňovacím standardům ve světě a v Evropě, tzn. Mezinárodním oceňovacím standardům (International Valuation Standards – IVS; aplikovatelným všeobecně) a Evropským oceňovacím standardům (European Valuation Standards – EVS; aplikovatelným de facto jen na nemovitosti). Jenže to lze svým způsobem stěžít, když ustanovení § 492 odst. 1 NOZ říká, že **„Hodnota věci, lze-li ji vyjádřit v penězích, je její cena. Cena věci se určí jako cena obvyklá, ledaže je něco jiného ujednáno nebo stanoveno zákonem.“** Rovněž LRV vyžadovala řádnost a jednoznačnost pojmů „cena“ a „hodnota“ právě s ohledem na výše uvedené ustanovení NOZ. Obdobně, když věcný záměr zákona pracuje s tím, že **obvyklá cena² je specifickým případem tržní hodnoty³.** Stanovisko Komise RIA výslovně uvádí, že by bylo **vhodné prosadit, že oceňovatel by musel provést ocenění v souladu s IVS.** Navíc i přes deklaraci onoho přiblížení se k IVS lze ve věcném záměru

² Ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů, uvádí: „**Obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění.** Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní obliby. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumějí například stav tísně

zákona identifikovat, že je v něčem s IVS v rozporu. Příkladem je nemožnost ocenění obchodního závodu porovnávacím způsobem. Mimochodem krásně se v textu věcného záměru navrhovaného zákona uvádí: „*K ocenění na tržních základech se nabízí ocenění s využitím oceňovacích standardů*“. Dalším příkladem je, že v případech **oceňování pro bankovníctví** (rozuměno oceňování nemovitých věcí pro účely zajištění bankovních úvěrů) se oceňuje na bázi tržní hodnoty (jak chápáné? – viz výše) nebo zástavní hodnoty³. Toto lze pochopit, ale při použití výnosového způsobu ocenění by se dle věcného záměru zákona měla metoda přímé kapitalizace aplikovat vždy, i když oceňovatel použije metodu DCF (diskontovaných peněžních toků). Proč ale, když čl. 19 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení, která musí být transponována do právních předpisů členských států do 21. 3. 2016, uvádí: „*Členské státy zajistí, aby byly na jejich území vytvořeny spolehlivé standardy oceňování nemovitostí určených k bydlení pro účely poskytování hypotečních úvěrů*“. Preambule této směrnice (bod 26) považuje za spolehlivé standardy ty, které zohledňují mezinárodně uznávané oceňovací standardy, zejména IVS a EVS. Tam předpis konkrétní metody pochopitelně nenajdeme. Mimochodem nařízení použití konkrétní metody ocenění neodpovídá ani prosazované „best practice“ (nejlepší, osvědčené praxi) ani tvrzení MFČR, že navrhovaný zákon má být obecný. Další zásadní připomínka LRV byla **k zamýšlené zákonné úpravě etického kodexu oceňovatele**. Věcný záměr navrhovaného zákona totiž jednak samotný etický kodex neobsahuje a jeho vymezení je nedostatečné, a jednak uvádí, že v případě **porušení etického kodexu bude porušení oznámeno do místa, které vydává souhlas s činností oceňovatele**. Jak typické pro

české právní prostředí. Kým bude dodržování kontrolováno, kým bude provedeno oznámení a co bude následovat po tomto oznámení, není vůbec řešeno. Zdá se, že sankcí za nedodržení etického kodexu bude toto pouhé oznámení, což pochopitelně i podle stanoviska LRV bude zcela nefunkční a pouze deklaratorní. K čemu potom etický kodex včleněný navíc přímo do zákona? Jak konkrétně bude vypadat právní úprava pro další účely oceňování – oceňování náhrady škody a pro pojištění, si lze z textu věcného záměru navrhovaného zákona představit různě.

ZÁVĚR

Okruh osob a subjektů, kterých se navrhovaná nová právní úprava oceňování majetku více či méně dotkne, je, jak vidno, velice široký (znalci, odhadci, finanční správa, bankovní instituce, pojišťovny, účetní, daňoví poradci, dražebníci, insolvenční správci, investiční společnosti a investiční fondy atd.). Domnívám se, že bude nesmírně **důležité sledovat, jak bude vypadat paragrafové znění navrhovaného zákona, když jen věcný záměr zákona byl z celkového pohledu podroben kritice Komise RIA i LRV**.

Nikde neřešené a paradoxní je, že i kdyby byla obvyklá cena nově definována, budou zřejmě i nadále existovat dva „druhy“ obvyklé ceny, protože tu, která je vymezena v § 2 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění účinném od 8. 10. 2009 pro účely tohoto zákona, věcný záměr zákona o oceňování majetku vůbec nezmiňuje.

■ Ing. Petr Píša

prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalamit. Osobními poměry se rozumějí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblibou se rozumí zvláštní hodnota přikládána majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim. **Obvyklá cena vyjadřuje hodnotu věci a určí se porovnáním.**

³ Podle IVS „odhadnutá částka, za kterou by měl být majetek směněn k datu ocenění mezi ochotným kupujícím a ochotným prodávajícím při transakci mezi samostatnými a nezávislými partnery po náležitém marketingu, ve které by obě strany jednaly informovaně, rozumně a bez nátlaku“

⁴ Současný zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, v § 29 vyžaduje zastavené nemovité věci ocenit obvyklou cenou.

Nová povinnost pro plátce DPH od roku 2016!

Novelizací zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty vzniká s účinností od 1. 1. 2016 plátcům DPH nová povinnost podávat tzv.

Kontrolní hlášení

- > Nový druh **daňového tvrzení** obsahující vybrané údaje o plněních, které plátce vykazuje ve svém daňovém přiznání k DPH.
- > Založeno z velké části na údajích ze současné **evidence pro účely DPH**.
- > Za nepodání kontrolního hlášení hrozí sankce.

BOJ PROTI DAŇOVÝM PODVODŮM

Jedná se o zcela zásadní nástroj, který Finanční správa využije v boji proti rozsáhlým daňovým (zejména karuselovým) podvodům na DPH. Předpokládá se, že po zavedení kontrolního hlášení dojde ke zvýšení daňových příjmů v řádech miliard korun ročně.

KDY TO ZAČNE

Prvním obdobím, za které se podává první kontrolní hlášení, je **leden 2016**, respektive **1. čtvrtletí 2016**.

Právnícké osoby	Fyzické osoby		
	měsíční plátcí DPH	čtvrtletní plátcí DPH	zvláštní případy
podávají každý měsíc	podávají každý měsíc	podávají čtvrtletně	například vstup do insolvence, úmrtí plátce
první kontrolní hlášení do 25. února 2016	první kontrolní hlášení do 25. února 2016	první kontrolní hlášení do 25. dubna 2016	mimořádný termín podání

KONTROLNÍ HLÁŠENÍ SE PODÁVÁ ZA OBDOBÍ, VE KTERÉM PLÁTCE ZEJMÉNA:

- > **přiznává daň na výstupu** (tj. vyplňuje řádky 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12 a 13 daňového přiznání k DPH)
- > **uskutečnil zdanitelné plnění v režimu přenesení daňové povinnosti** (tj. vyplňuje řádek 25 daňového přiznání k DPH)
- > **uplatňuje nárok na odpočet daně na vstupu** (tj. bude vyplňovat řádky 40, 41 daňového přiznání k DPH)
- > **uskutečnil nebo přijal příslušná plnění ve zvláštním režimu pro investiční zlato**

KONEC PRAVIDELNÉHO DOCHÁZENÍ NA FINANČNÍ ÚŘAD

- > Podání kontrolního hlášení musí být učiněno **výhradně elektronickou formou**.
- > Od roku 2016 budou všichni plátcí DPH bez výjimky podávat **daňová přiznání k dani z přidané hodnoty pouze elektronicky!**

ZPŮSOBY ELEKTRONICKÉHO PODÁVÁNÍ

Odeslání datové zprávy prostřednictvím:

> Daňového portálu

(aplikace EPO na www.daneelektronicky.cz)

Tento způsob odeslání Vám zabezpečí ověření správnosti formátu a struktury datové zprávy. Pro jednoznačnou identifikaci podatele je možné využít jeden z následujících způsobů:

- > uznávaný elektronický podpis
- > přihlašovací údaje do datové schránky
- > dodatečné potvrzení za podmínek uvedených v daňovém řádu **ve lhůtě pro podání kontrolního hlášení** (tzv. e-tiskopis).

> Datové schránky

Doporučujeme přednostně způsob elektronického podání prostřednictvím Daňového portálu (aplikace EPO na www.daneelektronicky.cz).

Tímto opatřením nevzniká povinnost zřídit si datovou schránku ani uznávaný elektronický podpis.

Devět nástrah kontrolního hlášení

KONTROLNÍ HLÁŠENÍ JE ZA DVEŘMI. NA CO SI DÁT POZOR? SOUHRN NEJPROBLEMATIČTĚJŠÍCH OBLASTÍ.

Zveřejnění rozhraní pro testování souborů xml

Vyjádření zástupců GŘ napovídají, že rozhraní pro testování softwarů generujících výkaz kontrolního hlášení (KH) bude zveřejněno až začátkem prosince.

Počítání pětidenní lhůty

Kontrolní hlášení zavádí pětidenní lhůtu pro reakci na výzvu správce daně, stejný časový limit bude platit i pro podání následného KH, přičemž vymezení těchto lhůt je odlišné. V případě reakce na výzvu správce daně bude pětidenní lhůta stanovena podle kalendářních dnů. Při podání následných kontrolních hlášení bude lhůta odpovídat pěti pracovním dnům.

ID datové schránky vs. e-mailová adresa

Správce daně bude komunikovat s daňovým subjektem buď prostřednictvím datové schránky, nebo prostřednictvím e-mailu, pokud daňový subjekt nemá datovou schránku zpřístupněnou. Oba kanály mají rozdílné účinky doručení. Při zasílání na e-mail se za den doručení považuje den odeslání e-mailu správcem daně. Tato varianta může být značně nepraktická.

Podání nulového kontrolního hlášení

Podle předběžné informace bude možné podat nulové KH pouze v reakci na výzvu správce daně, kdy plátce potvrdí, že mu povinnost podat KH skutečně nevznikla. Abyste se vyhnuli případným pokutám, doporučujeme podávat nulová KH i za období, během nichž neuskutečníte žádné z transakcí, které by v KH měly být uvedeny. Finanční správa přislíbila, že podaná nulová kontrolní hlášení bude akceptovat.

Číslo daňového dokladu

Dodavatel i odběratel plnění musí uvést stejné

evidenční číslo daňového dokladu, které stanovil dodavatel s uvedením všech alfanumerických znaků. Je třeba pamatovat na to, že některé účetní systémy nemusí akceptovat jiné než numerické znaky.

Daňové doklady s odlišnými druhy plnění

Podle předběžné informace slouží limit 10 000 Kč vč. daně pro stanovení, zda bude daná transakce vykázána v části A.4 nebo A.5, resp. B.2 nebo B.3. Daný limit je stanoven pouze jako hodnota zdanitelného plnění. Pokud je tak v rámci jednoho daňového dokladu fakturováno jak zdanitelné, tak osvobozené plnění, pro účely vykázání bude rozhodující jen hodnota zdanitelného plnění.

Souhrnné daňové doklady

Pokud souhrnný daňový doklad obsahuje zdanitelná plnění za období delší než jeden měsíc, měla by být plnění zahrnuta ve dvou po sobě následujících kontrolních hlášeních. Limit 10 000 Kč vč. daně by se pak měl posuzovat k součtu plnění obsažených v souhrnném daňovém dokladu za každé zdaňovací období samostatně.

Oprava interních účetních zápisů

Interní úpravy účetních zápisů, které nejsou ve vazbě na odběratele a nemají vliv na samotnou změnu daňového dokladu a dotčeného zdanitelného plnění, by se v KH neměly uvádět. V případě promítnutí interních úprav v KH hrozí, že se daná transakce nespáruje s plněním vykázaným obchodním partnerem. V takovém případě bude správce daně zasílat automatické výzvy.

Opravné daňové doklady – dobropisy

Zatím zůstává nejasné řešení otázky opravných daňových dokladů, kdy se liší datum povinnosti vykázat opravu u dodavatele a odběratele. Není zřejmé, jaký údaj se bude používat pro spárování oprav u obou stran.

*Převzato ze zpravodaje
KPMG Česká republika, s.r.o.*

Nová legislativa

ZE SBÍRKY ZÁKONŮ

Částka č. 77 – rozeslána dne 3. srpna 2015:

NÁLEZ ÚSTAVNÍHO SOUDU Č. 187/2015 SB., ve věci návrhu na zrušení § 250 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Částka č. 83 – rozeslána dne 17. srpna 2015:

ZÁKON Č. 203/2015 SB., KTERÝM SE MĚNÍ ZÁKON Č. 435/2004 SB., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (účinnost dnem 1. října 2015 s výjimkou).

ZÁKON Č. 205/2015 SB., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění některé další zákony (účinnost dnem 1. října 2015).

Částka č. 88 – rozeslána dne 31. srpna 2015:

VYHLÁŠKA Č. 213/2015 SB., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů (účinnost dnem 1. září 2015).

Částka č. 92 – rozeslána dne 10. září 2015:

ZÁKON Č. 221/2015 SB., KTERÝM SE MĚNÍ ZÁKON Č. 563/1991 SB., O ÚČETNICTVÍ, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (účinnost dnem 1. ledna 2016).

Částka č. 97 – rozeslána dne 14. září 2015:

NAŘÍZENÍ VLÁDY Č. 233/2015 SB., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (účinnost dnem 1. ledna 2016).

Částka č. 100 – rozeslána dne 30. září 2015:

VYHLÁŠKA Č. 244/2015 SB., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2014, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2014, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2016 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2016 a o zvýšení důchodů v roce 2016 (účinnost dnem 1. ledna 2016).

Částka č. 102 – rozeslána dne 2. října 2015:

VYHLÁŠKA Č. 250/2015 SB., KTEROU SE MĚNÍ VYHLÁŠKA Č. 500/2002 SB., KTEROU SE PROVÁDĚJÍ NĚKTERÁ USTANOVENÍ ZÁKONA Č. 563/1991 SB., O ÚČETNICTVÍ, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (účinnost dnem 1. ledna 2016).

VYHLÁŠKA Č. 251/2015 SB., kterou se mění vyhláška č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi, ve znění pozdějších předpisů (účinnost dnem 1. ledna 2016).

VYHLÁŠKA Č. 252/2015 SB., kterou se mění vyhláška č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovny, ve znění pozdějších předpisů (účinnost dnem 1. ledna 2016).

Částka č. 103 – rozeslána dne 6. října 2015:

VYHLÁŠKA Č. 254/2015 SB., o stanovení vyměřovacího základu u osoby, za kterou je plátcem pojistného na veřejné zdravotní pojištění stát (účinnost dnem 6. října 2016).

Částka č. 108 – rozeslána dne 14. října 2015:

ZÁKON Č. 267/2015 SB., kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (účinnost dnem 1. prosince 2015 s výjimkou).

ZÁKON Č. 268/2015 SB., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (účinnost dnem 31. prosince 2015 s výjimkami).

Částka č. 110 – rozeslána dne 21. října 2015:

SDĚLENÍ MPSV Č. 272/2015 SB., kterým se vyhláší pro účely nemocenského pojištění výše redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základu platných v roce 2016.

Částka č. 112 – rozeslána dne 23. října 2015:

VYHLÁŠKA Č. 275/2015 SB., kterou se mění vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů (účinnost dnem 1. ledna 2016).

Částka č. 113 – rozeslána dne 26. října 2015:

NAŘÍZENÍ VLÁDY Č. 276/2015 SB., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání (účinnost dnem 26. října 2015).

Částka č. 122 – rozeslána dne 9. listopadu 2015:

VYHLÁŠKA Č. 294/2015 SB., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích (účinnost dnem 1. ledna 2016).

Částka č. 126 – rozeslána dne 19. listopadu 2015:

NÁLEZ ÚSTAVNÍHO SOUDU Č. 299/2015 SB., ve věci návrhu na zrušení § 264 odst. 4 vět první a druhé zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

Částka č. 130 – rozeslána dne 25. listopadu 2015:

VYHLÁŠKA Č. 306/2015 SB., o užívání pozemních komunikací zpoplatněných časovým poplatkem (účinnost dnem 1. prosince 2015 s výjimkou).

Částka č. 131 – rozeslána dne 27. listopadu 2015:

VYHLÁŠKA Č. 309/2015 SB., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2016 (účinnost dnem 1. ledna 2016).

Z ÚŘEDNÍHO VĚSTNÍKU EVROPSKÉ UNIE

Úřední věstník EU – L 214 – publikován dne 13. srpna 2015:

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) Č. 2015/1386, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení

Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 223/2014, pokud jde o vzory prohlášení řídicího subjektu, auditní strategie, výroku auditora a výroční kontrolní zprávy (platnost dnem 14. srpna 2015).

Úřední věstník EU – C 272 – publikován dne 18. srpna 2015:

DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem České republiky na rok 2015 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu České republiky z roku 2015.

Úřední věstník EU – L 249 – publikován dne 25. září 2015:

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) Č. 2015/1605, kterým se mění nařízení (ES) č. 1569/2007, kterým se zavádí mechanismus pro určení rovnocennosti účetních standardů používaných emitenty cenných papírů ze třetích zemí v souladu se směrnicemi Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES a 2004/109/ES (platnost dnem 25. září 2015, použije se od 1. ledna 2015).

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) Č. 2015/1612, kterým se mění rozhodnutí 2008/961/ES o používání vnitrostátních účetních standardů některých třetích zemí a mezinárodních standardů pro účetní výkaznictví emitenty cenných papírů ve třetích zemích při sestavování jejich konsolidovaných účetních závěrek (platnost dnem 25. září 2015, použije se od 1. ledna 2015).

Úřední věstník EU – L 301 – publikován dne 18. listopadu 2015:

SMĚRNICE RADY (EU) Č. 2015/2060, kterou se zrušuje směrnice 2003/48/ES o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb (platnost dnem 8. prosince 2015).

Úřední věstník EU – L 306 – publikován dne 24. listopadu 2015:

NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) Č. 2015/2113, kterým se mění nařízení (ES) č. 1126/2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002, pokud jde o mezinárodní účetní standardy (IAS) 16 a 41 (platnost dnem 27. listopadu 2015).

UPOZORNĚNÍ:

V souladu s nařízením Rady (EU) č. 216/2013 o elektronickém vydávání Úředního věstníku Evropské unie, počínaje 1. červencem 2013 bude pouze elektronické vydání Úředního věstníku považováno za autentické a právně závazné.

Pokud v důsledku nepředvídatelných a mimořádných okolností nebude možné publikovat elektronické vydání Úředního věstníku, bude za autentické a právně závazné považováno tištěné vydání v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 3 nařízení.

Co když účetní podvádí...

Na jaře tohoto roku vyšel poměrně zajímavý rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn./č.j. 9 As 229/2014-36 ze dne 5. 3. 2015. Týká se bezúhonnosti podle živnostenského práva a formuluje i právní větu: *„Výklad podmínky bezúhonnosti, podle které trestný čin spáchaný v souvislosti s některou z podnikatelských činností osoby, je automaticky důvodem pro zrušení všech jejích živnostenských oprávnění, neúměrně zasahuje do základního práva podnikat a je tak v rozporu s ústavou.“*

Pro naši profesi je ovšem nešťastný fakt, že v dané kauze jde o účetní, která byla pravomocně odsouzena za spáchání, mimo jiné, trestného činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění.

Jaký je tedy příběh? Společnosti, která podnikala prostřednictvím živnostenského oprávnění k provozování živnosti s předmětem podnikání „Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence“, byla živnostenská oprávnění odebrána. Vznikl tedy spor o ztrátu podmínky k provozování živnosti podle § 6 odst. 1 písm. c) živnostenského zákona, konkrétně bezúhonnosti ve smyslu § 6 odst. 2. Podle tohoto ustanovení v platném znění se *„za bezúhonnou pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento čin spáchán v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena“*. Doplňme, že v případě podnikání prostřednictvím právnické osoby, se tato podmínka vztahuje na členy statutárních orgánů. **Návazně podle § 58 odst. 1 živnostenský úřad živnostenské oprávnění zruší, pokud osoba nespĺňuje podmínky § 6 – tj. ztráta všeobecných podmínek provozování živnosti mj. právě ztráta bezúhonnosti.** Což se v našem případě stalo.

Místně příslušný živnostenský úřad vyhodnotil, že podnikatelka pozbyla jednu z těchto všeobecných podmínek provozování živnosti podle § 6 živnostenského zákona, konkrétně tím, že byla pravomocně, tj. obecným i odvolacím soudem, uznána vinnou z trestného

činu podvodu a z trestného činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění.

Předmětem sporu se v daném řízení stala „pouze“ otázka výkladu bezúhonnosti, vyjádřené slovy „jestliže byl tento trestný spáchán v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání.“ Podíváme-li se do historie, byla úprava bezúhonnosti mnohem striktnější. Původní znění zákona totiž vylučovalo podnikání osoby, ať už se dopustila jakéhokoli úmyslného trestného činu. Pod vlivem nálezu Ústavního soudu se legislativní úprava změnila. Šlo tehdy o konkrétní příběh podnikatele, kterému byl v souladu se zákonem odebrán živnostenský list v důsledku skutečnosti, že v sousedním Německu byl odsouzen za obchodování s omamnými látkami. Tento čin neměl s podnikáním žádnou souvislost. Ústavní soud ve své analýze mimo jiné porovnal právní úpravy činností, které nejsou zahrnuty do působnosti živnostenského zákona jako služba u obecní policie, činnost insolvenčního správce, výkon advokacie, notářské činnosti apod. a dospěl k názoru, že paušální požadavek bezúhonnosti bez ohledu na konkrétní povahu spáchaného trestného činu je nepřiměřený, neboť všechny tyto speciální úpravy danou činnost zakazovaly pouze osobám odsouzeným za trestné činy související s danou činností a nikoliv paušálně. Podnikání prostřednictvím živnosti pak proto bylo legislativně posláno jakožto jedno ze základních lidských práv a pro jeho zákonné omezení musela mít pro ztrátu bezúhonnosti případná trestná činnost souvislost s podnikáním.

Tento názor považuji za logický a judikatura jej sledovala dlouhodobě, dokonce ještě před vzni-

kem samostatného Nejvyššího správního soudu. **Již Vrchní soud v Praze se v roce 1997 vyslovil, že „Byl-li ohlašovatel živnosti pravomocně odsouzen za trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání, není ve smyslu § 6 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona bezúhonný.“** Tato linie pak byla dlouhodobě v zájmu poctivého podnikání držena.

Rozsudek, který spatřil světlo světa na jaře tohoto roku, je proto v jistém smyslu přelomový. Chrání svobodu podnikání. Ale v životě už je to tak, že svoboda jednoho zpravidla končí tam, kde svoboda někoho dalšího začíná. Tak uvažoval i Ústavní soud zejména v nálezu Pl. ÚS 35/08, z něhož později vycházela i důvodová zpráva k výše zmíněné novelizaci živnostenského zákona. Nález zmiňuje, že musí existovat efektivní korektiv, zohledňující skutečnost konkurence dvou základních lidských práv a svobod. V řešené kauze podvádějící účetní si ještě Krajský úřad – živnostenský orgán s odkazem na zmíněný nález Ústavního soudu zdůvodnil, proč by jeho rozhodnutí v testu proporcionality obstálo. **„Důsledky trestné činnosti podnikatelky totiž podle živnostenského úřadu dopadají na veškerou její podnikatelskou činnost, opatření ve formě zrušení živnostenského oprávnění je proto vhodným prostředkem k ochraně základních práv a svobod třetích osob. Naplněn byl také princip potřebnosti, neboť Krajský úřad ani magistrát, jakožto prvoinstanční správní orgán, neměl k dispozici šetrnější prostředek, který by byl s to naplnit sledovaný cíl. V kontextu újmy již způsobené třetím osobám se navíc jedná o opatření přiměřené. Základní práva a svobody třetích osob je v tomto případě třeba účinně chránit.“**

Připomeňme si ještě jednou, že podnikatelka byla odsouzena za trestný čin a podívejme se ještě jednou na soudní rozhodnutí do historie, a sice na rozsudek NSS sp. zn. 1 Tzn 2/96 ze dne 17. 4. 1996. Jde o významnou právní větu z **rozsudku Nejvyššího soudu ČR**, která zní: **„Při úvahách o tom, zda obviněný naplnil materiální znak trestného činu, tedy zda v jeho případě čin dosahoval vyššího stupně nebezpečnosti pro společnost, než je stupeň nepatrný, popř. malý, je nutno vycházet ze skutečnosti, že již stanovením**

formálních znaků určité skutkové podstaty zákon předpokládá, že při jejich naplnění v běžně se vyskytujících případech bude stupeň nebezpečnosti pro společnost zpravidla vyšší než nepatrný, popřípadě malý.“

V návaznosti na dlouhodobě ustálenou judikaturu se rozhodnutí v kauze účetní, která byla pravomocně odsouzena za zkraslování hospodářských údajů, jeví velmi benevolentní. Povinnost vést účetnictví je dána přímo zákonem, lze proto říci, že trestný čin zkraslování údajů o stavu hospodaření a jmění souvisí s podnikáním vždy. V dané kauze navíc souvisel i s předmětem podnikatelského oprávnění, byť se jej trestaná osoba dopustila jako jednatelka vlastní právnické osoby.

Dovoluji si odhadnout, že klienti by své účetní agendy nesvěřovali s důvěrou osobě, která byla za trestné činy v souvislosti s účetnictvím pravomocně odsouzena. Záměr živnostenského úřadu uživatele účetních informací, ať už samotné klienty či celou řadu dalších osob před takovouto podnikatelkou chránit, osobně považují za legitimní a jako účetní mu vyjadřují svou podporu. Jak má pak plnit svůj účel plnit účetní výkaznictví, když mu není dopřána silná legislativní opora, ve chvíli, kdy jiné správní instituty nedostačují? Dlužno dodat, že odsouzená účetní vyhrála správní soud, a tedy zpět svá živnostenská oprávnění, zejména proto, že Nejvyšší správní soud sice nikterak nezpochybnil názor živnostenského úřadu, že existují určité trestné činy, které budou pro svou obecnou povahu souviset s jakoukoli podnikatelskou činností, domnívá se však, že danou souvislost správní orgán řádně neodůvodnil a rozhodnutí zrušil pro jeho nepřezkoumatelnost.

Lze tedy jen otevřít druhou diskusi, zda je nutné souvislost vedení účetnictví s podnikáním odůvodňovat či zda ji můžeme, obdobně jako živnostenský úřad, považovat spíše za obecně známou notoriету, kterou není třeba před soudem či správním orgánem dokazovat.

Česká republika není zemí, kde by právo bylo prvotně precedenční. Nicméně judikatura získává čím dál tím více na významu a jsou to právě právní věty judikátů, které mají významný potenciál

založit precedens. Nejde však o zákonné ustanovení a v případě nevhodně zvolené či formulované právní věty nastává nebezpečí dezinterpretace judikátu.

Vyjádřím proto závěrem naději, že soudní rozhodnutí, jemuž jsem se zde věnovala, bude ojedinělé a následné rozsudky budou opět k bezúhonnosti v živnostenském právu přistupovat opatrněji. Ve vazbě na konkrétní kauzu – účetní společnost, nemohu pominout paralelu s řidičem, který pije v soukromí alkohol, avšak autobus plný lidí jej ale necháme bezstarostně řídit. V účetní evidenci

sice nejde přímo o lidské životy, ale veřejnoprávní ochrany by jistě zasluhovalo. V obecné souvislosti tohoto typu trestné činu s podnikáním by pak byla velká škoda, kdyby účetnictví, které je nejen cenným zdrojem informací, ale často i významným důkazním prostředkem v daňovém, správním, trestním i civilním procesu, bylo po čase mocí soudní vnímáno jen jako okrajová činnost, která s bezúhonným podnikáním vlastně nesouvisí.

■ **Mgr. Ing. Magdalena Králová**

MGR. ING. MAGDALENA KRÁLOVÁ

Účetní expertka, předsedkyně dozorčí komise Komory certifikovaných účetních, daňová poradkyně, členka KCÚ a KDP ČR. Absolventka VŠE v Praze a Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2001 se věnuje poskytování služeb účetního a daňového poradenství jako OSVČ, v roce 2009 zakládá společnost MK ekonomika s.r.o., kde působí dosud.

UPOZORNĚNÍ

Vážení členové Komory certifikovaných účetních, dovoluji si Vám připomenout, že **členský příspěvek** na rok 2016 má být, v souladu s čl. 2 odst. 1 příspěvkového řádu, uhrazen do **31. ledna 2016. Upozorňuji, že úhrada příspěvku do konce letošního roku je podpořena třemi body v motivačním programu (viz strana 43).**

Výše příspěvku činí 2 000,- Kč. Z důvodu mateřské či rodičovské dovolené, důchodového věku nebo sociálních důvodů lze požádat o snížení členského příspěvku. V případě potřeby jest možné vystavit zálohovou fakturu.

**Platbu poukažte, prosím, na účet č.:
43-1434590217/0100**

variabilní symbol je Vaše členské číslo = číslo certifikátu

Do konce ledna má být také zasláno, v souladu s čl. 6 odst. 5 směrnice č. 11/2012, **hlášení o plnění KPV za rok 2015.**

Ing. Ladislav Zemánek, tajemník

Ze Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

ROZHODNUTÍ Č. 3175

Daňové řízení: postup k odstranění pochybností; daňová kontrola

- I. Správce daně může přistoupit k prověření tvrzené daňové povinnosti prostřednictvím daňové kontroly podle § 85 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, i tehdy, nemá-li žádné konkrétní pochybnosti o její správnosti (prověří správnost tvrzení daňového subjektu – např. informací, jež jsou uvedeny v daňových tvrzeních – § 135 a násl. citovaného zákona). Může tak učinit v podstatě kdykoliv, buďto ještě před vyměřením daně (nadměrného odpočtu), anebo i poté, co již dříve daň vyměřil.
- II. Postup k odstranění pochybností i daňová kontrola (k § 89 a násl. a § 85 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád) jsou postupy, které slouží k prověření správnosti daňových povinností, a o jejich použití i volbě se podle procesní vhodnosti rozhodne správce daně.
- III. Zvolil-li správce daně k prověření správnosti tvrzené daně (či nadměrného odpočtu) mechanismus daňové kontroly, aniž před tím aktivoval postup podle § 89 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, nevybočil ze zákonných mantinelů.

(podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2014, čj. 1 Afs 107/2014 – 31)

ROZHODNUTÍ Č. 3176

Daňové řízení: zastavení odvolacího řízení pro neodstranění vad odvolání; lhůta pro odstranění vad odvolání

Rozhodnutí správce daně o zastavení odvolacího řízení pro neodstranění vad odvolání, spočívajících v absenci odvolacích důvodů, vydané podle § 112 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, je věcně správné, neodstranili odvolatel tyto vady odvolání nejen na výzvu správce daně ve stanovené lhůtě, ale nejpozději do vydání rozhodnutí o zastavení řízení.

(podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2014, čj. 9 Afs 138/2014 – 41)

ROZHODNUTÍ Č. 3183

Daň z příjmů: zjišťování základu daně; dohoda o narovnání

- I. Při zjišťování základu daně (§ 23 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů) vychází správce daně primárně z hospodářského výsledku daňového subjektu, tj. z jím vedeného účetnictví. Nelze-li vycházet z účetnictví, může daňový subjekt prokázat svá tvrzení i jinými důkazními prostředky.
- II. Uzavře-li daňový subjekt dohodu o narovnání proto, že vyvstaly pochybnosti o platnosti smlouvy zakládající původní závazek, který daňový subjekt neevidoval v účetnictví, neboť se domníval, že na základě smlouvy o převzetí dluhu jiným subjektem přestal být z předmětné smlouvy zavázán, musí správce daně při posuzování důvodnosti vynaložení nákladu (§ 24 a násl. zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů) plynoucího z dohody o narovnání vycházet nikoliv toliko z účetnictví daňového subjektu, nýbrž musí vážít také reálné riziko hrozící daňovému subjektu v případě jeho neúspěchu v soudním sporu o vydání bezdůvodného obohacení získaného z neplatného právního úkonu.

(podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2014, čj. 2 Afs 140/2014 – 38)

ROZHODNUTÍ Č. 3195

Daňové řízení: povinnost odvolacího orgánu nařídit jednání

V případě, že odvolací orgán nepřistoupí k provádění dokazování (srov. § 115 odst. 1 a 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, upravující možnost provádět dokazování odvolacím orgánem) a o odvolání rozhodne na základě podkladů shromážděných správcem daně, které jsou již obsaženy ve správním spisu a jsou daňovému

subjektu známy, není jeho povinností nařídít ve věci jednání.

(podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2014, čj. 9 Af 18/2011 – 28)

ROZHODNUTÍ Č: 3199

Řízení před soudem: žaloba na ochranu před nezákonným zásahem; žaloba proti nečinnosti

Daňové řízení: daňová kontrola před vyměřením daně

Obranou proti nezákonně vedené daňové kontrole zahájené před prvním vyměřením daně, i v případě tvrzených neoprávněných průtahů, je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. soudního řádu správního, nikoli žaloba proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. téhož zákona.

(podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2015, čj. 9 Afs 279/2014 – 29)

ROZHODNUTÍ Č: 3201

Daňové řízení: prominutí úroku z posečkáni

U věci týkajících se prominutí úroku z posečkáni (§ 157 odst. 7 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění účinném do 31. 12. 2014), u nichž byla žádost o posečkáni (§ 156 odst. 1 stejného zákona) podána předtím, než daňová správa v čl. III. bodu 2. Metodického pokynu č. 15/2012 k aplikaci § 157 odst. 7 daňového řádu vydaného Generálním finančním ředitelstvím pod čj. 30157/12-3410-702909 dne 8. 10. 2012 stanovila podmínku, že pokud tyto žádosti nebyly podány v jí určené lhůtě, nelze úrok z posečkáni prominout, není možno splnění této podmínky vyžadovat.

(podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, čj. 6 Afs 101/2014 – 36)

ROZHODNUTÍ Č: 3202

Daň z příjmů: uplatnění výdajů; změna skutečných výdajů na paušální

Daňové řízení: dodatečné daňové přiznání

Poplatník je oprávněn prostřednictvím dodatečného přiznání zpětně za stejné období změnit skutečné výdaje na paušální podle § 7 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, pokud tak učiní dobrovolně a výsledná daň je

i po této změně vyšší než poslední známá daň. Zpětně měnit způsob v uplatňování výdajů nelze, bylo-li by důsledkem zpětné změny přesunutí povinnosti dodanit pohledávky do období, které by již bylo prekludováno, nebo pokud byl poplatník k dodání pohledávek již správcem daně vyzván.

(podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2015, čj. 9 Afs 204/2014 - 31)

ROZHODNUTÍ Č: 3203

Daň z příjmů: společné zdanění manželů; spolupracující osoba

Daňové řízení: dokazování

Uplatnili-li manželé výpočet daně ze společného základu daně podle § 13a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném ke dni 31. 12. 2007, a došlo-li následně k pochybnostem o správném stanovení základu daně, byl každý z manželů povinen podle § 31 odst. 9 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, prokazovat pouze skutečnosti rozhodné pro vlastní dílčí základ daně.

(podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2014, čj. 5 Afs 54/2012 – 33)

ROZHODNUTÍ Č: 3210

Rozpočtová pravidla: výše penále; vztah jistiny a penále

Na výši penále za porušení rozpočtové kázně nemá žádný vliv skutečnost, že odvod představující jistinu pro toto penále byl částečně či zcela prominut, jelikož přesná výše penále je striktně stanovena zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, takže správce daně výši penále nemůže svým rozhodnutím jakkoliv ovlivnit.

(podle rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 6. 2014, čj. 15 Af 169/2011 – 61)

Účetní masakry z praxe účetníka „berňáku“

Před sedmi osmi lety jsem byl na školení, které se týkalo novinek v účetnictví. Školení se konalo v Českých Budějovicích a to, co mi z tohoto školení nejvíce utkvělo v paměti, byla teze přednášející, která zněla asi následovně „*Doba amatérských účetních je už za námi a skončila s devadesátými lety. Dnes už bychom se s žádnou hrůzou samouků setkat neměli.*“ Vzhledem k tomu, že v té době jsem z hlediska praxe s účetnictvím začínal, měl jsem obavy, abych to nebyl právě já, kdo paní lektorce ukáže, že opak je pravdou.

O pár let později jsem nastoupil na finanční úřad a mou náplní práce se stala kontrola daně z příjmů právnických osob a s tím samozřejmě související kontrola vedení účetnictví. Od této doby jsem realitou upozorňován, že teze, zmíněná v úvodu článku, není absolutně platná a že pár jedinců, prznících účetnictví, se stále najde. Aby nedošlo k omylu, nemám na mysli chyby v účtování, ať už spočívající v chybné editaci, či chybné nastavení účetní předkontace. Ani účetním, tak jako ostatním profesím, se jistá chybovost vyhnout nemůže. Na mysli mám situace, při kterých dochází k ignoraci základních principů podvojného účetnictví, popř. k neetickému a nečestnému jednání ze strany účetních. Pojďme si tedy pár odstrašujících příkladů, které vycházejí z mé praxe kontrolora, ukázat. Věřím, že pro členy Komory certifikovaných účetních, kteří prošli vzdělávacím systémem certifikace účetních, to bude zajímavý exkurs do neznáma.

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA BEZ VEDENÍ ÚČETNICTVÍ

Jedním z prvních případů, kterým jsem se jako začínající „finančák“ zabýval, byla účetní jednotka, která provozovala živnost v maloobchodě. Vyzvedl jsem si spis a začal čmuchar. Nejprve vezmete do ruky přiznání, vytáhnete z něj účetní závěrku a snažíte si udělat obrázek o tom, jak si účetní jednotka stojí a jakou má výkonnost. Jedna z otcových rad zněla, vždy si nejprve přečti přílohu, a pak se teprve dívej do výkazů. Tak jsem tedy uchopil přílohu, ta obsahovala to, co bohužel příloha většinou obsahuje: nemáme, nevedeme, účetní odpisy se rovnají daňovým. Nicméně na konci přílohy byla tato věta „*Vzhledem ke skuteč-*

nosti, že účetní jednotka provozuje maloobchod, nevede v souladu se zákonem o účetnictví podvojně účetnictví.“ Otázka na paní účetní zněla, jak jste byla schopná sestavit účetní závěrku, když jste během účetního období účetnictví vůbec nevedla. A odpověď „*No já jsem si ho tak jakoby vedla, ale jen pro sebe a nechtěla jsem ho nikomu ukazovat a už ho nemám.*“

ZÁPORNÁ HOTOVOST

Bylo období, kdy si někteří účetní nevěděli rady s bankovním účtem, když je zůstatek k rozvahovému dni v kontokorentu. Dnes už se ale nestává, že byste se s kontokorentem setkali v aktivech, ale co pokladna? Myslíte, že bude vždy kladná? Ano, i pokladnu už jsem viděl v záporu a nemyslím uprostřed účetního období u fyzické osoby, ale pěkně v rozvaze. Nedělám si iluze a je mi jasné, že si prostě občas „každý“ pomůže nezaúčtováním výnosu v podobě hotovostního příjmu. Kdo v životě neslyšel „*chcete to bez papíru*“, ať hodí kamenem. Ale v tomto případě byl za vedení účetní a daňové agendy zodpovědný daňový poradce a zlobte se na mě, jak chcete, tomu by minusová hotovost v rozvaze uniknout neměla.

SBĚRNÝ ÚČETNÍ DOKLAD? NEZNÁME!

Vyzvedl jsem si účetní deník od účetního, který vedl účetní jednotce účetnictví externě. Data jsem měl v elektronické podobě a šup s nimi do PC. Vždy než začnu dělat nějakou smysluplnou analýzu, tak se účetním deníkem bezcílně „procházím“ a osahávám si prostředí, ve kterém se budu pohybovat. A tady vidím, je to samý nákup kancelářských potřeb a drobná spotřeba,

ale v jakých obrazech? Tady pětikoruna, tady tři a sedm padesát. A protože si prací „finančáka“ jistou úroveň paranoie chtě nechtě vypěstujete, měl jsem hned podezření, že ignorací sběrných účetních dokladů a účtováním stejnorodých hospodářských operací v marginálních obrazech je vytvářena mlha a že vše slouží k znepřehlednění účetního deníku. Když jsem se o tom bavil se svou vedoucí, která přeci jen s tou paranoiou, díky dlouholeté praxi, umí lépe pracovat, tak se mě jako první zeptala, kdo to účtuje. „*Jó tenhle, no to je jasný, ten zákazníkům fakturuje za položku.*“ Ano, ignorací sběrných účetních dokladů neporušíte ani zbla naši účetní legislativu, ale takovýmto obíráním zákazníků, posouváte účetní mezi zelináře, hospodské a řezníky tak, jak byli vnímáni před rokem 1989.

SCHVÁLENÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA? KNIHY SI OTEVŘU, KDY BUDU CHTÍT

Před nedávnem řešila jedna moje kolegyně případ účetní jednotky, kdy její společník a současně jednatel zřejmě dospěl k názoru, že účetnictví je prkotina, proto profíka nepotřebuje a jistě to zvládne sám. Výsledkem bylo porušení bilanční rovnosti o jednotky miliónů, kontinuita také nedopadla nejlépe, pohledávky k rozvahovému dni jednoho roku byly vykázány v mínusu jednotek miliónů a k prvnímu dni následujícího účetního období byl na účet pohledávek naveden počáteční stav kladný, ale už jen ve stovkách tisíc a další zvrhlosti, co si jen dovedete představit. Zkrátka a dobře, v tomto účtu nebylo správně vůbec nic. Když kolegyně jednatele v průběhu daňové kontroly průběžně informovala o tom, co vše má špatně, pokaždé když přišel na následující jednání, vítězoslavně prohlásil „*Tak jsem to vše přeúčtoval, jak jste mi řekla a udělal tu závěrku novou.*“ Vysvětlit tomu člověku, že nelze otevřít účetní knihy po schválení účetní závěrky bylo zhoľa nemožné. Na radu, že by si měl najmout profesionála, neslyšel.

A ZÁVĚREM PŘÍBĚH NEJSMUTNĚJŠÍ

Jeden zaměstnanec účetní firmy si k životu přilepšoval melouchařením a vedl účto svým známým. Jedna z nich si se svou kamarádkou jako společnice založily podnik a veškerou účetní a daňovou agendu mu přenechaly. Dohoda o vedení účetnictví a zpracování daňových pří-

znání byla samozřejmě na ústa. Jelikož si toho ale dotyčný účetní vzal moc a nezvládal, nezpracoval účetní závěrku a nepodal příznání k dani z příjmů za dva roky. Podnikání paním šlo velmi dobře, a už od prvního účetního období byly v zisku. O účto a daně se nestaraly, měly přece svého dobrého známého, který je ujistoval, že mají vše v pořádku a ať to nechají na něm. Jelikož paní usilovně pracovaly na vybudování prosperující firmy, dosažené zisky si nerozebraly, ale ponechaly je ve společnosti a investovaly do dlouhodobého majetku. Vše bylo ideální do doby daňové kontroly. Společnice mi daly kontakt na účetního, který se neustále vymlouval a nikdy žádné podklady nedodal. Nebudu dále napínat, doklady existovaly, jen nebyly řádně zaúčtované, takže stanovit základ daně a výslednou daň, rozhodně nepatřilo mezi bernácké majstrštyky. Daň byla vysoká, k tomu penále a úroky, závazek vůči bernáku se pohybuje v jednotkách miliónů. Peníze byly investovány, majetek se musel rozprodat a slibně rozvíjející firma skončila. Jednu ze společnic to silně poznamenalo i po zdravotní stránce. Jen pan účetní byl v pohodě, vždyť nikomu nic nepodepsal.

Ale abych tento článek nekončil depresivně, je třeba uvést, že popsané případy jsou ojedinělými extrémy, nikoli každodenní realitou. Naprostá většina účetních a daňových poradců, se kterými v rámci své profese dnes a denně jednám, jsou profesionálové, kteří vědí, co dělají, a hlavně, většinou mají účetnictví rádi, to se pozná!

■ Ing. Lukáš Košťál

Malé zamyšlení nad účetní profesí

Také se, milé kolegyně a milí kolegové, přistihnete, že někdy trpíte „postížením“ svým povoláním nebo se snažíte vypořádat s některými zažitými názory na naši profesi? Jsem ráda, že se mohu o pár postřehů podělit „mezi svými“ v našem Bulletinu. Všem ostatním čtenářům třeba tímto přinesu jiný pohled na naše povolání.

Během své účetní kariéry, která začala téměř před 20 lety, jsem se setkala s mnoha názory na účetní. Jsme ti (a ty), co pořád něco po podnikatelích chtějí, nespokojí se jen s jedním papírem, přitom si jen sedíme za stolem a bádáme nad jednou fakturou hodinu. To možná bylo v úplném začátku mé praxe pravda, obzvláště když se zcela lišila teoretická průprava na škole od praktického života v malé soukromé firmě. Někdy mi dalo práci vůbec daný papír vydobýt ze všech možných koutů od sekretářky po jednatele, a poté teprve dumat, jak bych vše správně zaúčtovala. Mnohdy nestačil jen papír a musela jsem vypátrat skutečnou podstatu daného obchodního případu – a to jsem se dozvěděla, proč to potřebuji vědět, když na to mám fakturu. Jenže znamená onen nákup spotřebu materiálu, nákup zboží do prodejny či je součástí technického zhodnocení stávajícího majetku?

Laik se možná diví, ale externí účetní opravdu nemůže znát detaily každé firmy, zvláště když je klient z nového oboru. Vždy se však snažím porozumět zákoutím podnikání každého nového klienta, proto se možná ptám na víc, než byl on dosud zvyklý. Zvláště když přešel od účetní, která mu za každým nestandardním jevem říkala „To nejde!“. Když účetnictví podává obraz o skutečném stavu, jak by to nemohlo „nejít“? Možná strávíme nad účetním řešením více času, než obvykle, bude to mít nějaké daňové konsekvence, ale jít to musí.

Další pohled na účetní profesi mi nedávno nabídl klient, který se pohoršoval nad tím, že v průběhu 10 let byl zákon v oboru, ve kterém se pohybuje, změněn 6x, a že mi závidí, jak je účetnictví pev-

ně dané systémem „má dáti – dal“. Odcházel ze schůzky zklamaný, když jsem mu řekla, že náš „kmenový“ zákon o účetnictví byl od roku 1992 již více než 30x novelizován a že s daňovými předpisy, bez kterých se účetní také neobejde, jsme na tom ještě „lépe“. To vlastně odráží další názor, se kterým jsem se setkala – proč pořád něco hledáme v zákonech, to už bychom si mohli během té své praxe pamatovat! Myslím si, že mám paměť dobrou, ale na přelomu roku, kdy začínají platit nové předpisy, ovšem závěrku ještě zpracováváme podle starých paragrafů, se přistihnu, že ani nevím, jaký je správný rok, natož jaké znění daného ustanovení platilo a nyní nově platí.

Nejčerstvějším zážitkem pro mne bylo udivení mého známého, že účetní nemají stejné znalosti a divil se, jak to, že někdo téměř před koncem roku neví, co platí od 1. ledna daného roku (a co mu mimochodem velmi zkomplikovalo jeho podnikání s ohledem na daňovou zátěž a účetní nastavení). Jakoby existovaly nějaké jednotné mistry a všichni v jiných profesích měli stejné znalosti! Ale protože se spokojil jen s tím, že jeho účetní má živnostenské oprávnění na vedení účetnictví, mohla jsem mu účinně čelit tím, že jsem mu ozřejmila, co vše naše profese obnáší – proč nutím své kolegyně zapojit se do systému certifikace a proč se dobrovolně sdružuji v naší KCÚ, chodím na školení a ležím v knihách. Myslím, že pochopil, na co si má při výběru nové účetní firmy dát pozor a poté důsledně vyžadovat. Mimochodem, našim klientem se nestane, protože jak sám říká, strašně bych mu pak viděla do karet, což by podle jeho názoru narušilo naše vztahy. Sice stále ctím mlčenlivost naší profese,

ale plně jeho postoj chápu – u malých soukromých firem je skutečně vidět mnohé; což si řada podnikatelů neuvědomuje a někdy jsou překvapení, co vše lze z účetnictví vyčíst.

Protože mne má profese baví, odrážím narážky mých kamarádů na „postížení“ svým povoláním s úsměvem. Těžko říci, co souvisí spíš s mou puntičkářskou povahou než samotnou profesí – tankování benzínu přesně na celé litry, oddělené placení jídla a benzínu na pumpě, bankovky srovnané podle nominálních hodnot v peněžence, jogurty v ledničce srovnané podle data spotřeby (čemuž navíc ráda říkám splatnost), přepočítávání účtu v restauraci, rovnání účtenek od nejstarší k nejnovější, kolíčky na prádlo srovnané v košíku do řady, čtení časopisu od začátku bez přeskačování stránek vč. tiráže... Málodko se pousměje nad paragonem z fastfoodu, který má jinou sazbu DPH, než by měl při spotřebě na místě mít, ač obsluhu 2x ujišťujete, že si jídlo s sebou neberete (že by měli za úkol ten den předat více krabiček?). Také se určitě mnozí mimo obor nepozastaví nad tím, jestli je koberec nalepen na podlahu v kanceláři dostatečně pevně, aby se stal pevnou součástí budovy, a neskrývá se pod ním

jiná podlahovina, která by ho např. po bujném večírku mohla bez problémů nahradit. Vůbec firemní večírky jsou pro mne výzvou – odvázané se bavit nebo po očku zkontrolovat dostatečnou prezentaci firmy či obchodní značky, spočítat prezenční listinu pozvaných a zúčastněných a porovnat ji s připravenými dary, opatřenými firemním logem?

Přiznávám, jsem v zasetí své práce a někdy se testuji teoretickými úvahami, jak co zaúčtovat, dokud s tím nepřijde přímo klient (v současnosti např. problematika bitcoinů – když už jsem si ozřejmila elektronické peníze, různé platební brány, toto bude co?; dále na mne vyskočila problematika ocenění a naskladnění stromků od semínka po několik fází růstu k jejich prodeji – a to jsem zapřísáhlým odpůrcem zahradničení). Proto jsem ráda, že se mohu setkávat v rámci KCÚ s podobně zaměřenými lidmi, a že setkání rozhodně nevypadá jako nudná schůzka účetních, kterým jejich zaměstnavatelé či klienti nerozumí. Ač nejsem příliš aktivním členem, jsem ráda, že mohu být ve společnosti těch, co vědí :-).

■ Ing. Michaela Martínková, CA

ING. MICHAELA MARTÍNKOVÁ, CA

Certifikovaná účetní, daňová poradkyně a jednatelka účetní a daňové kanceláře. Praxi účetní se věnuje celý svůj profesní život, zpočátku jako OSVČ, později jako společník v s.r.o. zabývající se vedením účetnictví a daňovým poradenstvím pro malé a střední podniky. V průběhu podnikání složila zkoušky v certifikaci účetní profese, daňového poradenství a dokončila studium na VŠFS. Je členkou Komory certifikovaných účetních a Komory daňových poradců ČR.

Monitor

BITCOIN. Američané našli způsob, jak zkrotit dosud neregulované digitální měny vč. nejznámějšího bitcoinu. Z virtuálního platidla se v USA stala komodita stejně jako např. ropa či obilí a regulovat by ji měla Komise pro komoditní obchody (CFTC). To znamená, že provozovatelé bitcoinových burz a dalších platforem se musí registrovat a provozovat obchody pod dohledem.

Klíčové bylo rozhodnutí ve sporu s bitcoinovým operátorem, společností Coinflip, o uzavření jejich internetových stránek Derivabit. Podle listu Financial Times nabízely službu v podobě „finančních derivátů umožňujících se zajistit proti volatilitě bitcoinu“. Před rokem hodnota této měny překročila hranici 400 dolarů, dnes se pohybuje kolem 232 dolarů.

Na krok úřadu však lze nahlížet i jinak. „*V dané problematice není jasno ani v rovině legislativní, ani v rovině výkonu dohledu. I mezi regulátory probíhá jistý ‚konkurenční‘ boj, kdo si danou oblast stáhne do své působnosti*“, vysvětluje advokát Václav Schovánek z kanceláře AKS Legal.

Otázkou tak je, zda má CFTC pravdu a je skutečně oprávněna regulaci bitcoinových obchodů provádět. „*Myslím, že výklad CFTC o tom, že bitcoin je komodita, by měl být ještě otestován v rámci nějakého soudního přezkumu.*“

V Česku se debata ohledně regulace kryptoměn sice vede, primární snahou je však omezit daňové úniky a výnosy z trestné činnosti. Na druhou stranu konkrétní opatření, které by bitcoin a jemu podobné prostředky regulovalo, zatím neexistuje.

Zatím nejdále je v regulaci Austrálie, která bitcoin prohlásila nehmotným aktivem, čímž ho učinila zdanitelným.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA letos poprvé v srpnu na devizovém trhu intervenovala proti posilující

koruně v objemu více než sto miliard korun. Od začátku intervenčního režimu v listopadu 2013 centrální banka koupila eura za 330 miliard korun. Na veřejné rozpočty to však dopad nemá.

Cílem intervencí je držet korunu v blízkosti kurzu 27 korun za euro. V září uvedl ředitel měnové sekce ČNB Tomáš Holub, že dopady intervencí do finančního hospodaření centrální banky nejsou podstatné. Primárním cílem je podle něj udržovat cenovou stabilitu. „*Intervence také nemají žádné přímé dopady do veřejných rozpočtů, protože případné účetní kurzové ztráty z devizových rezerv bude ČNB bez problémů schopna uhradit ze svých budoucích zisků, jak dokládá i naše vlastní historická zkušenost,*“ uvedl.

Bankovní rada ČNB koncem září zopakovala, že neukončí režim devizových intervencí dříve než ve druhé polovině roku 2016.

CIZÍ PODNIKATELÉ V ČR DOSAHUJÍ ZISKU ČASTĚJI NEŽ NAŠE FIRMY. Nová migrační vlna do ČR může mít i zajímavé podnikatelské důsledky. Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR zpracovala analýzu aktivit cizích podnikatelů v ČR, ze které vyplývá, že cizinci vykazují zisk ve větší míře než naši podnikatelé. Ten je ale současně o čtvrtinu nižší než u tuzemských firem. Každý dvanáctý živnostník má u nás cizí státní příslušnost.

Z analýzy vyplývá, že ze všech zemí V 4 má ČR nejvyšší podíl cizinců, a to ve výši 4,01 %, přičemž občané Ukrajiny, Vietnamu a Slovenska tvoří 60 % všech cizinců u nás. Z pohledu podnikatelského je u nás 8,6 % podnikatelů s cizí státní příslušností.

Počet cizích podnikatelů u nás kulminoval v roce 2011, od té doby klesá, v současnosti je u nás registrovaných 83 569 cizích podnikatelů. Kopíruje se tak i celkový trend po tuzemských živnostníků, který je rovněž na sestupné tendenci,

a to zejména u fyzických osob, které mají podnikání jako činnost hlavní. 75 % podnikajících cizinců v České republice tvoří občané Ukrajiny, Vietnamu a Slovenska, roste ale i počet podnikajících živnostníků z Německa.

Drtivá většina cizích podnikatelů si zařizuje živnosti volné, 13 % potom i živnosti řemeslné. Tomu pak i odpovídá skladba odvětví, ve kterých jsou cizinci aktivní. Téměř třetina cizinců u nás podniká v oblasti maloobchodu, následuje stavebnictví a vzdělávací činnost, naopak jen 3 % jich podniká v pohostinství a ubytovacích službách. Zajímavá je skladba profesí podle zemí. Zatímco u vietnamských podnikatelů převažuje obchod, u ukrajinských stavebnictví, u ruských je to vzdělávací činnost, což jsou hlavně překladatelské služby. Velmi pomalu začíná stoupat i počet podnikatelů ze zemí Evropské unie.

Velmi zajímavé je to, že v průběhu pěti sledovaných kalendářních let byl podnikatelský zisk u cizinců v rozmezí 95–98 % všech daňových příznání, což je o desetinu více jak u českých podnikatelů. Jedná se poměrně optimistická čísla, která mohou být částečně důsledkem snahy vypadat před našimi úřady lépe a neriskovat daňovým prohřeškem ztrátu možnosti u nás podnikat. I přesto, že drtivá většina cizinců dosahuje zisku, tak jeho výše na jedno daňové příznání je o čtvrtinu nižší než u našich živnostníků.

Jedna třetina cizích podnikatelů má sídlo v Praze, následuje Středočeský kraj a překvapivě Ústecký kraj.

Karel Havlíček, předseda AMSP ČR, k výsledům analýzy dodává: „*Je patrné, že cizinci u nás podnikatelské prostředí rozhodně neničí. Téměř všichni vykazují zisk, byť mírný a vyplňují mezery na trhu, zejména v maloobchodě nebo překladatelských službách. Uznávám, že diskutabilní může být míra zahraničních podnikatelů ve stavebnictví, kde mnozí mohou pracovat na švarcsystém, ale v celkovém kontextu to zdaleka není nijak závratné číslo. Naším cílem musí být zajistit větší angažmá vysokoškolsky vzdělaných cizích podnikatelů, kteří dokáží v čase zajistit nejen obchodní, ale i investiční aktivitu. Šance je aktivizace cizích studentů na našich vysokých školách a podpora spin-off*

a start-up firem založených společně s našimi studenty.“

ČESKO POPRVÉ VYDALO BONDY SE ZÁPORNÝM VÝNOSEM. Česko otevřelo kapitolu záporných úrokových sazeb. Ministerstvo financí koncem srpna poprvé v historii země vydalo dluhopisy s negativním úrokem, na bondech splatných v březnu 2018 tak investoři nejenže nevydělají ani korunu, ale ještě ročně zaplatí úrok 0,001 procenta. Česko je tak vedle Švýcarska, Švédska nebo Dánska jednou z prvních zemí na světě neplatících eurem, kde vláda může při svém financování využít luxus záporných sazeb.

„Jedná se o další potvrzení pozitivního vnímání České republiky na finančních trzích a pokračování příznivého trendu ve vývoji státních financí České republiky, který započal v roce 2014, kdy se poprvé od roku 1995 podařilo dosáhnout meziročního poklesu státního dluhu“, uvedl ministr financí Andrej Babiš.

Se zápornou sazbou se upsaly papíry za 3,75 miliardy korun. Díky záporným výnosům ministerstvo financí ušetří na úrokových výdajích na obsluhu státního dluhu. *„České výnosy táhne dolů kvantitativní uvolňování ECB, které vytlačuje investory z ultradrahých evropských státních dluhopisů do evropských firemních dluhopisů a do dluhopisů zemí mimo eurozónu vč. Česka. K efektu kvantitativního uvolňování ECB se připojují i mizivá čistá emise českých státních dluhopisů a téměř nulová inflace,“* uvádí hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská.

ELEKTRONICKÝCH PODÁNÍ PŘIBYLO. Dvoutisícová pokuta letos původně hrozila každému, kdo měl nově povinnost posílat finančním úřadům daňové formuláře prostřednictvím datové schránky, a místo toho je podával klasickými e-tiskopisy. V roce 2015 byli nakonec berní úředníci benevolentní, přechodné období ovšem s 1. lednem 2016 skončí a postihů bude přibývat.

Od ledna 2015 výrazně narostl počet firem i živnostníků, kteří mají povinnost posílat na finanční úřady formuláře elektronicky s e-podpisem či z datové schránky. Novinka se dotkla všech majitelů aktivních datových schránek – tedy nejen

právnických osob (firem). Ještě v roce 2014 měli povinnost podávat tato elektronická přiznání pouze plátcí daně z přidané hodnoty. U firem to platilo bez výjimky, u fyzických osob tehdy, pokud jejich obrat za předcházejících dvanáct měsíců přesáhl šest milionů korun, popř. pokud měli jinou povinnost posílat podání elektronicky (např. u zaměstnanců, kteří si daňové přiznání podávají sami a nečiní to za ně zaměstnavatel). Nyní se ovšem tato povinnost vztahuje na všechny majitele datových schránek bez výjimky.

Na druhou stranu vás stát jako fyzické osoby či OSVČ nemůže nutit k tomu, abyste si schránky zřizovali. Povinné jsou od roku 2009 jen pro firmy a státní správu – a tak to zůstane i v budoucnu. Praxe ukázala, že berní úředníci to letos s postihováním zapomnětlivých plátců daně nepřehánějí. Tento rok byl navíc z pohledu finanční správy jakýmsi přechodným obdobím, aby si obě strany na novinku zvykly. Finanční správa totiž ještě v roce 2015 umožnila živnostníkům, kteří mají datové schránky, „činit povinné elektronické podání i postupem podle § 71 odst. 3 daňového řádu“ – tedy takzvaným e-tiskopisem. Od 1. ledna 2016 už ovšem tento postup u majitelů datových schránek finanční správa tolerovat nebude a bude ho postihovat, přičemž základní dvoutisícová pokuta se může vyšplhat až na padesát tisíc, pokud sama finanční správa vyhodnotí, že jí firma nebo živnostník svým postupem výrazně komplikují práci.

Veškerá komunikace plátců daně s finančním úřadem – tedy nejen daňové přiznání, ale i přihlášky k registraci, oznámení o změně registračních údajů, hlášení nebo vyúčtování – bude možná pouze datovou zprávou, která je buď signovaná uznávaným elektronickým podpisem, nebo odeslaná prostřednictvím datové schránky.

FINANČNÍ ÚŘADY V EU SI MEZI SEBOU BUDOU MUSET MĚNIT INFORMACE. Ministři financí Evropské unie začátkem října dosáhli politické shody nad návrhem automatické výměny informací o daňových rozhodnutích mezi členskými státy osmadvacítky. Ministr financí předsednického Lucemburska Pierre Gramegna novinářům řekl, že nová pravidla by mohla platit od počátku roku 2017.

Platná rozhodnutí si státy podle lucemburského ministra budou muset oznámit zpětně od roku 2012, u neplatných bude retroaktivita od roku 2014. Země unie tak rozšířily původní záměr návrhu směrnice.

Český ministr financí Andrej Babiš politickou dohodu uvítal a označil ji za významnou. *„Je to konkrétní opatření v boji proti daňovým únikům. Dohoda spočívá ve výměně informací jednotlivých finančních správ členských států ohledně optimalizace základů daně,“* řekl. Konkrétní dopad na výběr daní v České republice ale podle něj nebude velký.

„Smyslem je boj s agresivním daňovým plánováním a zajištění toho, aby firmy platily férově daně,“ řekl o automatické výměně informací lucemburský ministr financí. Podotkl, že hlavním efektem má být transparentnost. *„Jaký bude konkrétní dopad na národní rozpočty v jednotlivých zemích je skutečně velmi složité odhadnout,“* poznamenal. Daňové rozhodnutí je totiž v zásadě sdělením konkrétní firmě, jakým způsobem bude v konkrétní zemi daněna. Připomněl, že komise s návrhem přišla teprve letos v březnu. Stalo se tak poté, co novináři odhalili rozsáhlé daňové dohody Lucemburska s mnoha velkými firmami, které společně umožňovaly platit velmi malé daně.

Eurokomisař pro hospodářské a měnové otázky Pierre Moscovici dokonce míní, že rozhodnutí je revoluční. Znamená podle něj větší otevřenost ve spolupráci států při zdaňování korporací. *„Většinu informací bude mít k dispozici také komise. Je to důležité ne kvůli byrokracii, ale k zajištění správného dohledu,“* poznamenal eurokomisař.

FINANČNÍ ZPRAVODAJ ELEKTRONICKY. Ministerstvo financí za účelem úspory nákladů, zjednodušení a zejména urychlení procesu vytváření Finančního zpravodaje upustilo od vydávání a distribuce tohoto periodika v tištěné podobě od 1. ledna 2016. Finanční zpravodaj tak bude nadále vydáván pouze v elektronické formě a bude zveřejňován jen na internetových stránkách ministerstva, kde je již publikován v současnosti.

KONEC DAŇOVÝCH RÁJŮ. Organizace pro hos-

podářskou spolupráci a rozvoj (OECD) představila v říjnu návrh reformy mezinárodních daňových pravidel, která má vést k omezení daňových úniků. Reforma by měla přimět velké nadnárodní podniky, aby platily daně v zemích, kde vytvářejí zisky. Má tak ukončit umělé přesouvání zisků do daňových rájů, kvůli němuž podle odhadů OECD vlády po celém světě každým rokem přicházejí na daňových příjmech o 100 až 240 miliard dolarů (2,4 až 5,8 bilionu korun)

OECD návrh označuje za „nejzásadnější změnu mezinárodních daňových pravidel za téměř sto let“. Kritici však podle agentury Reuters považují plány OECD za nedostatečné. „Tyto návrhy by nezabránily řadě velkých skandálů kolem daňových úniků z posledních let,“ tvrdí například Pamela Chisangaová z organizace ActionAid.

Návrh OECD by měl mimo jiné odstranit mezery v zákonech, které nadnárodní koncerny typu Amazon, Apple, Google či Starbucks využívají ke snižování daňového základu. Opatření, která OECD navrhuje, zahrnují posílení transparentnosti firem i vlád. Mají rovněž sladit pravidla jednotlivých zemí týkající se mezinárodních ekonomických aktivit. Reuters nicméně upozorňuje, že zavedení všech navrhovaných opatření do praxe bude pravděpodobně trvat řadu let.

A související informace. Podle studie amerického Centra pro daňovou spravedlnost vycházející z finančních údajů, které podniky poskytují Komisi pro cenné papíry a burzy, pět set největších amerických podniků drží v zahraničí své zisky v objemu přes 2,1 bilionu dolarů (více než 50 bilionů Kč) s cílem vyhnout se placení daní ve Spojených státech. Pokud by firmy peníze do USA převedly, musely by tamním daňovým úřadům podle odhadů zaplatit zhruba 620 miliard dolarů.

Studie ukázala, že téměř dvě třetiny z 500 největších amerických podniků provozují dceřiné společnosti v zemích s nízkými daněmi, jako jsou Bermudy, Irsko, Lucembursko a Nizozemsko. Nejvíce peněz podle studie v zahraničí drží technologická společnost Apple (přes 181 miliard dolarů), General Electric (119 miliard dolarů), Microsoft (přes 108 miliard dolarů), atd.

NOBELOVU CENU ZA EKONOMII získal skotský ekonom **Angus Deaton**, který působí na Princeton University v USA. Ocenění dostal, podle zdůvodnění výboru pro udělování Nobelovy ceny při Švédské akademii věd, za „analýzu vztahu mezi spotřebou, příjmy a úsporami“. Jeho poznatky jsou důležité např. pro hodnocení toho, jak fungují vládní reformy.

Ve svém díle se Deaton zabývá třemi základními otázkami: Jak spotřebitelé rozdělují své výdaje mezi různými druhy zboží, jaká část příjmu ve společnosti je utracena a jaká uspořena a jak nejlépe měřit a analyzovat bohatství a chudobu. Odpovědi na tyto otázky jsou klíčové nejen kvůli tomu, aby bylo možné předpovídat spotřebitelské návyky, ale také k hodnocení, jak reformy – včetně například změn spotřebních daní – ovlivňují jednotlivé společenské „třídy“.

Například ve své knize „*The Great Escape: Health, Wealth, and the Origins of Inequality*“ Deaton zkoumá, jak se měnila světová chudoba v uplynulých desetiletích a jak vůbec správně interpretovat zveřejňovaná ekonomická čísla. Zároveň v ní kritizuje humanitární pomoc, která podle něj bývá neefektivní.

Nobelova cena za ekonomii je jednou z šesti, které se každoročně udělují. Mezi odborníky přitom často zaznívá argument, že v případě ekonomie nejde o skutečnou cenu. K ostatním pěti, které se udělují od roku 1895, totiž byla přidána až dodatečně, v roce 1969. Navíc ji neuděluje přímo Královská švédská akademie věd, nýbrž Sveriges Riksbank, tedy švédská centrální banka, která začala ekonomy oceňovat při příležitosti svého třístého výročí. Přestože se tedy cena za ekonomii dnes řadí mezi ostatní „Nobelovky“ a běžně tak bývá i označována, její oficiální název zní Cena Švédské národní banky za rozvoj ekonomické vědy na památku Alfreda Nobela. Od roku 1969 Švédská centrální banka ocenila celkem 75 ekonomů, z nichž pouze v roce 2009 zatím jedinou ženu...

PAYING TAXES. České firmy stráví vyplňováním daňových přiznání a plněním všech daňových předpisů v průměru 405 hodin ročně, což je o osm hodin méně než loni. Vyplývá to ze studie Světové banky a poradenské firmy PwC týkající se náročnosti placení daní a celkového daňového zatížení ve 189 zemích (Paying Taxes).

V žebříčku všech zemí se Česko ve srovnání s loňskem ovšem zhoršilo ze 119. místa na 122. místo. Tuzemský daňový systém nadále patří k časově nejnáročnějším.

Celosvětově stráví firmy v průměru daňovými záležitostmi 261 hodin ročně. Nejjednodušší daňové systémy na světě mají Spojené arabské emiráty (12 hodin/rok), Katar (41 hodin) a Saúdská Arábie (64 hodin). Ve střeoevropském regionu je Česko nejhorší, na 58. místě jsou Poláci, Němci na 72. místě, Slováci na 73. pozici, Rakšané na 74. místě a Maďari na 95. místě. Nejhorší byla Bolívie (1 025 hodin).

Studie ukázala, že celosvětově byly dvě nejběžnější daňové reformy během uplynulého roku možnost elektronického podávání daňových přiznání a placení daní. „Společným jmenovatelem daňových reforem nebo jen drobným změn směřujících k přívětivějšímu daňovému systému v řadě zemí jsou letos digitální technologie. Příkladem je i Česká republika, kde se podařilo snížit čas potřebný ke splnění daňových povinností,“ uvedl

partner pro otázky daňové politiky a správy daní v PwC Česká republika Peter Chrenko. Zároveň ale upozornil, že v příštím roce lze očekávat se zavedením kontrolního hlášení, případně elektronické evidence tržeb, že se čas potřebný ke splnění daňových povinností modelové firmě opět zvýší.

Ve srovnání s loňskou studií v Česku daňové zatížení modelové firmy vzrostlo. Podíl všech daní a odvodů na zisku, které musí zaplatit, se zvýšil na 50,4 procenta z 48,5 procenta. Celosvětový průměr je 40,8 procenta.

PLATEBNÍ MORÁLKA FIREM v Česku se proti loňsku mírně zlepšila. Na 35 procent faktur je zaplacené včas, 58 procent do 30 dnů po splatnosti, tři procenta do 60 dnů a čtyři procenta později. Průměrně se tak v Česku faktury proplácí deset dnů po splatnosti, o den dříve než v roce 2014. Vyplývá to z analýzy za první pololetí, kterou zveřejnila poradenská společnost Bisnode.

Zlepšení platební morálky podnikatelských subjektů podle ní souvisí s příznivým vývojem tuzemské ekonomiky. Firma při analýze sledovala vzorek více než pěti miliónů faktur a 240 tisíc firem a podnikatelů. Splatnost faktur mají firmy s dodavatelem dohodnuté individuálně, nejčastěji je to čtrnáct dní, v některých případech ale až 90 dní.

Nejhorší platební morálka panuje v dopravě, kde firmy průměrně platí 18 dní po splatnosti; přesto jde o mírné zlepšení proti dvacetidennímu zpoždění ve srovnatelném období roku 2014. Hotely a restaurace průměrně faktury uhradí 17 dnů po splatnosti, zatímco před rokem měly prodloužit 11 dnů, což odpovídalo celorepublikovému průměru. Stavební firmy faktury průměrně proplatí s patnáctidenním zpožděním, tedy o den dřív než loni. Nejlepší platební morálku v ČR mají naopak dlouhodobě firmy, které podnikají ve zdravotnictví a ve školství.

PLATBY NA NESPRÁVNÉ ÚČTY. Přes opakovaná upozornění Finanční správy, aby poplatníci důsledně kontrolovali placení svých daňových povinností na správné bankovní účty, bylo

k poslednímu říjnu zjištěno 3 500 nesprávně směřovaných plateb na zrušené účty finančních úřadů v celkové výši 47 mil. korun. Částka platby se sice vrátí poplatníkům zpět, ale vystavují se nebezpečí, že jejich daňová povinnost nebude včas řádně zaplacená a hrozí jim tím sankce z důvodu prodlení. Finanční správa zrušila své staré bankovní účty již k 31. prosinci 2012. Přechodné období 2 let, po které byly platby na zrušené účty automaticky přesměrovávány na správné účty finančních úřadů, definitivně skončilo k 31. prosinci 2014.

Největší počet plateb směřovaných na zrušené účty finančních úřadů byl k poslednímu říjnu zaznamenán u daně silniční (1 014 plateb v částce 3,5 mil. korun) a u daně z přidané hodnoty (944 plateb v částce 30 mil. korun). Přestože se za poslední půlrok snížil celkový počet případů na třetinu, stále se jedná o vysoké číslo. Výše sankce – úroku z prodlení – v případě pozdní úhrady daně odpovídá ročně vyšší repo sazby stanovené ČNB, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí (přibližně 14,05 % ročně).

POČET NESPOLEHLIVÝCH PLÁTCŮ v registru plátců daně z přidané hodnoty v září stoupl o 455 firem na 1851. Vyplývá to z analýzy poradenské firmy Bisnode. Registr funguje přes dva roky, nejvíce nespolehlivých plátců DPH má sídlo v Praze, Jihomoravském a Královéhradeckém kraji.

Po rozpačitém rozjezdu, který trval téměř dva roky, registr začal plnit svou funkci. Zlom nastal ve druhém čtvrtletí letošního roku, kdy se počet firem v registru skokově zvýšil a od té doby kontinuálně roste, zhodnotila statistiky analytička Bisnode Petra Štěpánová.

Na černé listině neplatičů DPH skončí každý, kdo dluží za poslední minimálně tři měsíce na DPH více než 500 tisíc korun. Za nespolehlivou je považována i ta firma, která nemá v pořádku daňové doklady a úřad jí vyměří daň aspoň 500 tisíc korun, a také podnik podezřelý z účasti na podvodu. Od loňského října může být za nespolehlivého plátce DPH označena i společnost, která je účelově nekontaktní nebo opakovaně neplní lhůty pro povinná podání. Od letošního ledna

přibýlo další zpřísnění, které postihne zejména společnosti sídlící na virtuálních adresách.

V Česku je podle Bisnode k platbě DPH přihlášeno zhruba 205 tisíc firem a více než 264 tisíc podnikatelů. Zhruba 47 procent nespolehlivých plátců DPH tvoří menší společnosti s tržbami do 10 milionů korun.

„Podle modelu Bisnode je obchod nejrizikovějším segmentem podnikání v ČR a krachem je ohrožena téměř každá třetí firma, která v této oblasti podniká. Tento fakt dokresluje i skutečnost, že nejčastějším předmětem činnosti mezi nespolehlivými plátcí DPH je zprostředkování velkoobchodu.“

REKORDNÍ DAŇOVÝ PARDON. Finanční správa vloni prominula firmám a podnikatelům daně v celkové výši 5,82 miliardy korun, což znamená meziroční nárůst o 192 procent. Stát navíc odpustil úroky z prodlení či penále a exekuční náklady za 4,97 miliardy, což představuje meziroční nárůst o 163 procent. V obou případech je to také nejvíce od začátku ekonomické krize v roce 2008. *„Nárůst lze vysvětlit např. rozhodnutím Evropské komise z prosince roku 2013, které upravuje výši finančních oprav za pochybení příjemců dotací z evropských prostředků,“ uvedla mluvčí Generálního finančního ředitelství Linda Paterová. Zmírnění sankcí se tak promítlo do rozhodování finančního ředitelství. „Evropská komise umožnila promíjení odvodů o rozdíl mezi původní sankcí a nově stanovenou sankcí právě tam, kde je nová výše sankce mírnější,“ dodala mluvčí.*

Podle daňové specialistky Moniky Novotné ze společnosti Rödl & Partner ale nemusí jít jen o pochybení příjemců dotací. *„Může se jed-*

Pramen: MF ČR, převzato z e.15

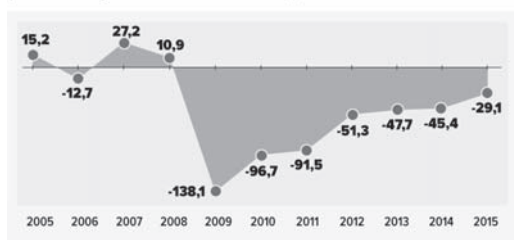
nat i o prominutí daně z příjmů poplatníkům postiženým povodněmi z roku 2013," doplnila Novotná. Svou roli ale sehrála i aktuální rozhodnutí Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu. „Tato judikatura umožnila soudní přezkum rozhodnutí o odmítnutí žádosti o prominutí daně a jejího příslušenství,“ uvedla specialistka.

ROZPOČET DOPADL V ŘÍJNU NEJLÉPE ZA SEDM

LET. Schodek státního rozpočtu v říjnu dosáhl 29,1 miliardy korun. Loni v říjnu to bylo 45,4 miliardy korun. Přestože ještě v září činil rozdíl v příjmech a výdajích státu pouze 2,8 miliardy korun, podle ministerstva financí je říjnový 29miliardový výsledek nejlepší od roku 2008.

Na celý letošní rok je schválen rozpočet se schodkem sto miliard korun. Podle hlavního ekonomy UniCredit Pavla Sobíška deficit vzhledem k vývoji ekonomiky skončí „citelně“ pod plánovanou hranicí. „Zda se ale sníží o dvacet či čtyřicet miliard, je těžké předvídat. Každopádně je podstatné, aby bylo letošní hospodaření státu chápáno jako mimořádné. Při plánování příštího roku je nutné zůstat oběma nohama na zemi,“ zdůraznil Sobíšek. Očekávání podle něj překonají i daňové příjmy. „Je to odrazem nečekaně silného růstu HDP. Do rozpočtu nateklo nad rámec původního rozpočtu přes padesát miliard z fondů EU, z čehož by většina měla být ve zbytku roku utracena formou investic,“ míní Sobíšek.

Bilance státního rozpočtu
(leden až říjen v miliardách korun)

Pramen: MF ČR, převzato z e.15

ÚSPORY ČECHŮ na důchod mají ve srovnání s vyspělým světem jen minimální šance na zhodnocení. Domácí penzijní fondy drží totiž ve svém majetku nejnižší podíl akcií ze všech zemí OECD. Větší sázky na akcie přitom podle odborníků

podstatně zvyšují šance, že se peníze dlouhodobě lépe zhodnotí. Konzervativní struktura investic odpovídají i výnosy fondů z posledních let. Loni se úspory Čechů na důchod zhodnotily po odečtení inflace o 1,3 procenta, tedy čtyřikrát méně, než činil průměr OECD. Domácí fondy si tím v žebříčku rozvinutých zemí světa vysloužily poslední příčku, nejinak tomu bylo i předloni.

Na konci pololetí měly české penzijní fondy ve svém majetku méně než jedno procento akcií. Fondy zemí OECD přitom v průměru drží v akciích kolem pětiny svého majetku, v Nizozemsku nebo v některých skandinávských zemích mají fondy podle dat organizace v akciích dokonce přes 40 procent investic. „Naprostá většina peněz je v Česku spravovaná ve fondech, které podle zákona musí garantovat každoroční nezáporné zhodnocení. Tento závazek znamená, že fondy nemohou svěřenou penězi investovat do nástrojů, jako jsou akcie, jejichž ceny kolísají,“ vysvětluje investiční politiku domácích fondů mluvčí Asociace penzijních společností v Česku Jan Sedláček.

Prakticky všechny české úspory na důchod tak fondy momentálně drží v bondech domácí vlády nebo v hotovosti. „Výnosový potenciál fondů, které investují do českých státních dluhopisů, je v tuto chvíli prakticky nulový. Pokud jde o dlouhodobý horizont, jsou růstové šance akcií výrazně vyšší,“ soudí poradce společnosti Finez Investment Management Jan Traxler. Nízký podíl akcií v majetku domácích fondů je ojedinělý i ve světovém měřítku, nejbližší českému modelu jsou penzijní systémy v Albánii nebo Dominikánské republice...

■ LZ

Ze zákulisí

Slavnostní předávání certifikátů

Na začátku listopadu se letos podruhé uskutečnilo slavnostní předávání certifikátů novým absolventům systému certifikace. Konalo se v Památníku národního písemnictví na pražském Strahově. Certifikáty předali Martin Petr, viceprezident Svazu účetních, Ing. Alice Šrámková za výbor Komory a prof. Ing. Bohumil Král, CSc. za

Komitétem pro certifikaci a vzdělávání. Řady profesionálních účetních se rozšířily o 3 účetní experty a 18 certifikovaných účetních. Na závěr slavnostního odpoledne bylo servírováno pohoštění. Fotografie z předávání naleznete v *Galerii* na www.komora-ucetnich.cz.

XIX. sněm Komory

Dne 19. října proběhl v Praze již XIX. sněm Komory. Na programu bylo, kromě obvyklé agendy, zejména projednávání nových norem KCÚ, které byly, s drobnými doplněními, všechny schváleny. S výjimkou drobné novely statutu mají všechny ostatní normy účinnost od 1. ledna 2016. U většiny se především zpřesňovaly formulace, nicméně byly schváleny i některé významnější změny, např. převedení prošetřování oznámení na certifikovaného účetního na dozorčí komisi (disciplinární řád), zavedení jednoho seznamu certifikovaných účetních a automatický zápis (směrnice o seznamu certifikovaných účetních)

či zrušení funkce zapisovatele a ověřovatelů zápisu a přenesení jejich působnosti na návrhovou komisi sněmu (jednací řád sněmu). Zcela zásadní změnou prošel etický kodex – k němu se vrátíme podrobně v dalším čísle Bulletinu.

Očekávaným bodem programu byly i doplňovací volby do výboru KCÚ – novými členy byli zvoleni **Ing. Petr Píša** a **Ing. Jolana Pražáková**. Následně na uvolněnou pozici místopředsedy KCÚ zvolil výbor **Ing. Zuzanu Pšeničkovou**.

Usnesení sněmu na další straně.

■ LZ

USNESENÍ XIX. SNĚMU KOMORY CERTIFIKOVANÝCH ÚČETNÍCH konaného v Praze dne 19. října 2015

Sněm Komory certifikovaných účetních:

I. bere na vědomí:

- a) informaci o transformaci Svazu účetních v návaznosti na novou legislativu,
- b) informaci o hospodaření Komory v roce 2015.

II. potvrzuje:

rozhodnutí výboru Komory ze dne 22. června 2015 ve věci snížení výše členských příspěvků.

III. schvaluje:

- a) zprávu o činnosti výboru Komory za období od předchozího sněmu,
- b) zprávu o hospodaření Komory za rok 2014 a účetní závěrku Komory za rok 2014,
- c) výběrem předložený návrh rozpočtu Komory na rok 2016,
- d) zprávy dozorčí a disciplinární komise Komory za období od předchozího sněmu,
- e) projekt transformace Svazu účetních (tj. rozdělení spolku Svazu účetních se založením nových spolků) a vstup Komory do svazového spolku Svaz účetních České republiky,
- f) výběrem předložený návrh etického kodexu vč. změny názvu a nahrazení slova „certifikovaný“ slovem „profesní“ v celém kodexu,
- g) výběrem předložený návrh novelizace statutu Komory,
- h) výběrem předložený návrh disciplinárního řádu,
- i) výběrem předložený návrh směrnice o seznamu certifikovaných účetních,
- j) výběrem předložený návrh směrnice, kterou se stanoví systém kontinuálního profesního vzdělávání,
- k) výběrem předložený návrh příspěvkového řádu vč. doplnění v čl. 1 odst. 5,
- l) výběrem předložený návrh volebního řádu,
- m) výběrem předložený návrh jednacího řádu sněmu.

IV. volí:

- a) Ing. Petra Pišu a Ing. Jolanu Pražákovou členy výboru Komory,
- b) Ing. Marii Barančicovou, Ing. Janu Dlabáčovou, Ing. Pavla Hejného, Ing. Eleonoru Herlíkovou, Ing. Josefa Homolku, Ing. Jaromíra Hrazdíru, Ing. Danu Kmeť Vanke, Mgr. Ing. Magdalenu Královou, Ing. Václava Mudru, Ing. Šárku Novákovou, Ing. Pavla Novotného, Ing. Marka Polického a Ing. Libora Vaška, Ph.D. delegáty Komory na sněm Svazu účetních dne 11. listopadu 2015.

V. zmocňuje:

- a) delegáty Komory podpořit na sněmu Svazu účetních v listopadu 2015 projekt transformace Svazu účetních,
- b) výbor Komory k nominaci náhradního delegáta na sněm Svazu účetních v listopadu 2015 v případě omluvy některého ze zvolených delegátů.

VI. ukládá výboru Komory:

- a) připravit návrh nového statutu Komory,
- b) zavést do praxe systém alokace nákladů a výnosů na hlavní a hospodářskou činnost Komory od roku 2016.

Motivační program

Novinkou letošního roku je motivační program pro členy. Průběh programu je jednoduchý – za splnění různých povinností a aktivit jsou přidělovány body (viz níže). Na konci roku, po vyhodnocení obdrží členové slevový poukaz v hodnotách 500–2000 Kč (podle počtu dosažených bodů), který mohou využít v následujícím roce. Aktuální stav si každý může ověřovat po přihlášení na své osobní stránce. K vyhodnocení uveřejníme pár poznámek v příštím čísle. Jen prozradím, že na konci listopadu má jedna z členek již více než 20 bodů... Program bude pokračovat s drobnými úpravami i v příštím roce (viz níže)...

Body

Podmínka získání

3

Úhrada členského příspěvku KCÚ v předstihu
(do konce předchozího roku)

1

Včasná úhrada členského příspěvku KCÚ
(do konce ledna)

11

Včasné zaslání hlášení/splnění KPV za předchozí rok
(do konce ledna)

23

Účast na vícedenní akci pořádané KCÚ

1

Účast na semináři pořádaném KCÚ
nebo partnerskou organizací

23

Příspěvek do Bulletinu KCÚ (podle rozsahu)

12

Příspěvek do jiného periodika (podle rozsahu)

1

Další aktivity pro KCÚ (nevolené orgány,
připomínkové řízení, vystoupení na konferenci KCÚ apod.)

Helios ONE – software, který spojuje podnikatele s účetními

JAK ŠETŘIT ČASEM U PŘEVZETÍ A ZPRACOVÁNÍ DOKLADŮ?

- Čekáte na doklady od klienta příliš dlouho?
- Často nemáte kompletní podklady ke zpracování účetnictví?
- Volají Vám každou chvíli klienti kvůli informacím o stavu účetnictví?
- Trávíte spoustu času přepisováním dokladů od svých klientů?

Každému účetnímu jsou určité důvěrně známé starosti, jež vznikají během komunikace a přebírání dokladů od klientů-podnikatelů. Podnikatelé musí odnášet svému účetnímu každý doklad, fakturu nebo jiné potřebné podklady. Účetní má se svými klienty většinou domluvu, na základě které mu přináší doklady v dohodnutých časových intervalech. Druhou možností je, že podnikatelé nosí podklady pouze občas a nepravidelně, což nezřídka způsobuje zmatek ve vedení evidence. Mnohokrát se také přihodí, že určité podklady

schází, a účetní musí každou chvíli volat klientovi, aby je urychleně doložil. V takovém případě nezůstává účetnímu nic jiného, než zkrátka vyčkávat, aby mohl veškeré chybějící doklady zaevidovat do účetního softwaru a teprve pak zpracovat. Z podkladů potom vytváří zákonem stanovené výstupy, ke kterým patří například daňové přiznání, účetní závěrka, daň z příjmů, DPH přiznání apod.

V případech, kdy se chce podnikatel informovat o stavech a pohybech ve svém účetnictví, musí svému účetnímu telefonovat, aby mu sdělil potřebné informace. Tento zdlouhavý proces tedy okrádá o drahocenný čas nejen účetní, ale také podnikatele.

ŘEŠENÍ NABÍZÍ SOFTWARE HELIOS ONE

Cloudové účetnictví HELIOS One nabízí jednoduché a účinné řešení veškerých zmíněných problémů.

VÝHODY, KTERÉ PŘINÁŠÍ HELIOS ONE PRO ÚČETNÍ:

- šetří čas – práce účetního se výrazně sniží
- zabezpečí rychlost při zprostředkování informací
- interaktivita při výměně informací
- snadná kontrola konkrétních procesů
- efektivita v rámci komunikace s klientem
- rychlá kontrola dokladů
- software jako služba bez starostí, o údržbu, nové verze a legislativu se nemusíte starat

Díky „oboustrannému přístupu“, jenž podporuje **sdílení dat mezi podnikatelem a účetním, se oba okamžitě dostanou k potřebným informacím.** V realu to znamená, že účetní má okamžitý přístup k vystaveným i přijatým dokladům, které vytvořil nebo zaevidoval jeho klient. Nemusí čekat na to, kdy mu klient přinese kvantum papírových dokladů a opětovně je zadávat do účetnictví. Na druhé straně má podnikatel k dispozici základní informace a data o svém podnikání vždy, když je potřebuje. Může rovněž vystavovat a editovat faktury, má přehled o platbách, dlužnících apod. Může spokojeně využívat výhody HELIOS One, a to bez nutnosti poznat detailně účetní systém.

Účetní má současně kontrolu nad prací podnikatele, každý vystavený doklad může zkontrolovat, a v případě chybných údajů upravit. Zkrátí se tím například doba čekání v případě nesprávných údajů ve vystavené faktuře. Pokud podnikatel opět vstoupí do již vytvořeného dokladu, účetnímu se tato informace zobrazí na úvodní obrazovce také u konkrétního dokladu, ve stavu dokladu.

Samozřejmě, že je k dispozici i praktická funkce – **uzamknutí dokladů** – kdy může účetní zaúčtované doklady uzamknout ke konkrétnímu datu, a podnikatel už v nich nemůže provádět žádné změny.

JAK ZJEDNODUŠIT ZASÍLÁNÍ DOKLADŮ?

Software HELIOS One nabízí také mobilní aplikaci HELIOS One, která je určena výhradně pro podnikatele, aby jim ve stručných přehledech přinesla aktuální informace o stavu jejich účetnictví kdykoliv budou potřebovat. Tato aplikace zároveň nabízí možnost vytvořit fotografii jakéhokoliv dokladu.

JAKÉ TO VŠAK PŘINÁŠÍ VÝHODY PRO ÚČETNÍ?

Představte si situaci, kdy naléhavě potřebujete některý z došlých dokladů klient je ale na služební cestě a nemá možnost Vám jej odeslat. Řešení přináší využití mobilní aplikace a její funkce vytvořit fotografii. Podnikatel tak jednoduše potřebný doklad nafotí. Ten se následně, díky oboustrannému přístupu, okamžitě zobrazuje i na straně účetního, a to v evidenci „seznam dokumentů ke zpracování“. Zde může s dokladem pracovat dál.

NA TO VŠE STAČÍ POUZE TĚCHTO PÁR SNADNÝCH KROKŮ

1. **Podnikatel** prostřednictvím mobilní aplikace **nafotí doklady** (může to být kupříkladu právě zaplacený pokladní doklad, nafocená přijatá faktura nebo jiný důležitý dokument).
2. Nafocení dokument se automaticky ukládá do **úložiště dokumentů**, kam může díky oboustrannému přístupu vstupovat i účetní.
3. **Účetní** tedy okamžitě vidí doklady, které podnikatel nafotil, může je tedy **vzápětí zpracovat a zaúčtovat**.
4. Celý tento proces se odehraje **během několika vteřin**, účetní má doklady prakticky okamžitě k dispozici, a to bez zbytečného čekání.
5. Doklady a fotografie zůstávají provázány a vzniká tak automaticky elektronická evidence prvotních dokladů

Jak jednoduché! Ušetřete svůj drahocenný čas a pracujte efektivně a moderně s účetním softwarem HELIOS One.

Všichni členové Komory mají do 31. 12. 2015 možnost si vyzkoušet HELIOS ONE zdarma. Veškeré informace naleznete na stránkách: WWW.KOMORA-UCETNICH.CZ

Helios ONE – efektivní spojení podnikatele s účetním. Více informací o ekonomickém systému naleznete na: WWW.HELIOSONE.EU

Zvýhodněná nabídka partnerských organizací

Společnost **NICOM A.S.** Vám poskytne 10% slevu na veškerá svá školení. Využijte zvýhodněného kurzovního na počítačové kurzy a kurzy fotografování! Kompletní nabídku seminářů naleznete na www.nicom.cz.

Připravte se na změny po novele zákona o účetnictví s **Účetním poradcem**, ve kterém naleznete nejen aktuální znění legislativy, ale i výklady a metodiku určenou všem odborníkům z oblasti daní a účetnictví. Společnost **MBM TRANS S.R.O.** Vám nabízí trvale slevu na tento produkt, a to ve výši 30% (nyní mimořádně 50%). Speciální nabídka společnosti pro členy KCÚ se dále vztahuje na periodika Účetnictví, Účetnictví nevydělečných organizací a obcí a Metodické aktuality. Uplatnit lze 25% slevu. Objednávejte na www.bbm.cz.

KCÚ pro Vás sjednala zvýhodněné roční předplatné tištěného finančního life-style magazínu **FINMAG**. Předplatné dvouměsíčníku v hodnotě 250,- Kč objednávejte přímo prostřednictvím formuláře na našich internetových stránkách („Pro členy - nabídky členům“). Finmag je alternativní publicistický magazín o ekonomice, penězích a světě financí v souvislostech. „Nežijeme

z nudných tiskových zpráv a nepřesných návodů k ekonomické nezávislosti. Jsme jiní. Zakládáme si na informační přesnosti, názorové vytříbenosti, kvalitní diskusi a jednoduchém a účelném designu. Nebojíme se kontroverzních témat.“ Martin Vlnas, ředitel.

Odstraňte bolest zad za pomoci unikátní židle **Spinalis** s výkyvným sedákem. Celý sortiment zdravotních židlí je pro členy Komory k dispozici s 10% slevou na www.zdravotni-zidle.cz

Veškou nabídku zvýhodněných produktů naleznete na našich internetových stránkách v sekci „Pro členy - výhody členství.“ Při objednávkách (není-li uvedeno jinak) uplatníte svůj nárok na slevu uvedením čísla certifikátu. Pro specifikaci uvádějte též „člen/ka Komory certifikovaných účetních“.

Proč si vybrat k sezení zdravotní židli

I Vy patříte mezi 50 % dospělé populace, které neustále obtěžují nepříjemné bolesti zad způsobené buď sedavým zaměstnáním, trávením hodně času u PC, pracovním vypětím nebo prostě celkovou tělesnou únavou?

Více než 21 miliónů dní strávili Češi na nemocenské během jediného roku kvůli problémům s pohybovým aparátem. Bolavá záda představují ze všech diagnóz nejvíce dnů pracovní neschopnosti, jak vyplývá z nedávno zveřejněných údajů Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky. Užíváme drahé a většinou nefunkční léky proti bolesti, které nám více škodí než pomáhají. Někteří z nás možná navštěvují masáže, fyzioterapeuty, speciální cvičení nebo jiné procedury, které ovšem časem začnou lézt

do peněz a především do našeho volného času, kterého je bolestně málo. Samotná bolest přitom není spojena s vážným onemocněním, a je pouze výsledkem lokální přetížení pohybové soustavy a svalových dysbalancí.

„NA ŽIDLÍ NECHTĚNĚ TRÁVÍME VÍCE ČASU NEŽ V POSTELI A NĚKDY AŽ DESETKRÁT TOLIK CO NA CESTĚ.“

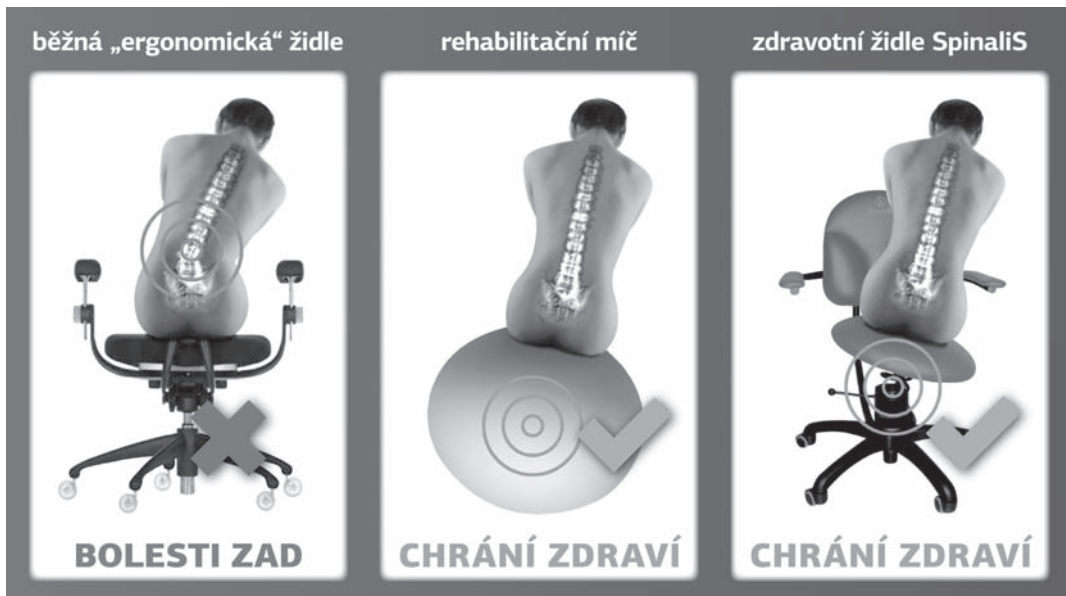
Když po celodenním sezení vstanete, cítíte se unaveni až zničení? Bolesti zad pociťujete,

Špatně: Ergonomická židle, pasivní sezení.

Dobře: Zdravotní židle, aktivní sezení.

Zdravotní židle SpinaliS byla vyvíjena a testována během 11 let a spojuje v sobě výhody balančního rehabilitačního míče a pohodlnost kancelářské židle. Balanční plocha pohyblivého sedáku mění pasivní sezení na aktivní pohyb svalů v oblasti zad, beder a břicha (tzv. core) a zároveň udržuje páteř v ideální pozici. V prvních dnech dokonce můžete pocítit mírné napětí až bolest ve svalech, které však během jednoho až dvou dnů odezní, jakmile si tělo na nový pohyb zvykne a Vaše svaly začnou pracovat a zpevňovat se.

protože svalstvo při pasivním sezení ochabuje anebo vzniká svalová disbalance. Sezení na klasické kancelářské židli je prokazatelně nejvíce zatěžující polohou pro Vaši páteř. Zádové svalstvo je uvolněné a vzniká tak enormní tlak na ploténky. Tajenka ke zdravým zádům má tři klíče: zdravotní matraci, zdravotní obuv a především zdravotní židli konstruovanou pro celodenní aktivní sezení.

POZOR NA „ERGONOMICKÉ“ ŽIDLE I MÍČ – MOHOU UŠKODIT

„Žádné ergonomické židle neřeší práci nejdůležitějších svalů, které drží páteř. Vytvarovaný sedák a opěradlo pouze dostává naše tělo do přirozenější, přesto pasivní polohy“, upozorňuje Martin Trávník, fyzioterapeut z Centra zdravých zad. „Taková židle je sice pohodlná, díky polohovatelné opěrce si do ní dokonce můžeme lehnout, nejméně po hodině pasivního sezení však budete cítit potřebu polohu změnit. To se vám u aktivního pružinového nestane, protože Vaše páteř je neustále v pohybu, aniž byste to vnímali.“

Na rozdíl od rehabilitačního míče, na kterém fyzioterapeuti i lékaři doporučují sedět maximálně 2 hodiny denně, zdravotní židle žádná taková omezení nemá. Rehabilitační míč je primárně cvičební pomůckou, při krátkodobém a časově omezeném používání (cca 2 hod denně) nabíd-

ne našim zádovým a břišním svalům aktivaci, což je pozitivní přínos, avšak při delším a pravidelném používání naopak hrozí přetížení svalů. SpinaliS je židle, která na bolesti zad jednoznačně funguje. Díky pohyblivému sedáku na pružině se neustále přizpůsobuje všem pohybům těla při práci a navíc má pevnou zádovou opěrku a područky, které zajišťují dostatečnou oporu. Tím zaručuje, že zádové svaly jsou procvičovány a zpevňovány tak, aby tvořily pevnou oporu pro páteř. Nespočtu lidí už tato židle pomohla od bolesti zad a krční páteře.

Pro naše zdraví jsme v mnoha případech ochotni investovat do nesmyslných procedur či léků, přitom kvalitní zdravotní židle může být jednoduchým a trvalým řešením. Vyzkoušet ji můžete zdarma po dobu 1–2 týdnů po domluvě v Centru zdravého sezení, kde vám doporučí správný model.

Více informací a kontakty na WWW.ZDRAVOTNI-ZIDLE.CZ

Centrum zdravého sezení

Korunní 108c 101 00
Praha 10 – Vinohrady
Infolinka: 840 60 40 60
E-mail: info@zdravotni-zidle.cz

GrECo JLT Czech Republic s.r.o. Váš nezávislý pojišťovací broker a poradce

Dopřejte si komfort profesionální péče a svěřte starost o Vaše rizika odborníkům.

Skupina GrECo JLT Czech Republic s.r.o. je nezávislý pojišťovací broker a poradce pro velké a střední průmyslové a obchodní společnosti, asociace a municipalitu.

Využitím špičkových pojistných technik vytváří GrECo JLT individuální řešení pro oblast pojištění a risk managementu. S rozsáhlými zkušenostmi v mnoha oborech nabízí svým klientům exkluzivní služby.

Náš klient, náš partner . . .

Kontakt

Klára Lichtenberková

Správce pojistného programu Svazu účetních a

Komory Certifikovaných účetních

tel.: +420 296 331 243

mobil: +420 606 223 534

email: k.lichtenberkova@greco.cz

GrECo JLT Czech Republic s.r.o.

Lomnického 1705/9

140 00 Praha 4

GrECo JLT je členem asociace českých pojišťovacích makléřů.

www.greco-jlt.com

JLT International Network
Partner

Vydává

Komora certifikovaných účetních
Hybernská 1009/24
110 00 Praha 1
IČ: 22909346

www.komora-ucetnich.cz
info@komora-ucetnich.cz

Redakční rada

Ing. Libor Vašek, Ph.D.
Ing. Ladislav Zemánek
MgA. Denisa Kokošková

Registrace MK ČR pod č. E21590 z 12. 3. 2014
ISSN: 2336-3576
Vychází 3 x ročně

Články obsahují názory autorů, které
se nemusí shodovat se stanovisky KCÚ.

Reprodukce obsahu je možná pouze
s písemným souhlasem vydavatele.

Vydání: prosinec 2015

 **KOMORA
CERTIFIKOVANÝCH
ÚČETNÍCH**

